

93

HIVERN
2021

FULLINFORMATIU

3 | PRESENTACIÓ

4 | TEMA DESTACAT

L'educació social en l'àmbit de la gent gran

10 | COL·LEGI

DEFENSA DE LA PROFESSION: Darreres accions realitzades

AL CEESC ENS HEM PRONUNCIAT: Novembre 2020 – Gener 2021

Celebrada la primera Assemblea Ordinària de 2020

DISCURS ÈTIC I PRÀCTICA PROFESSIONAL:

Peixera Ètica - Diàlegs d'Ètica en temps de pandèmia

DONEM VEU ALS COL·LECTIUS: Presentem el Col·lectiu de Dones i Equitat del CEESC

15 | OPINIÓ

M'encanta que els plans surtin bé

Temps de COVID, qui pensa en els Espais Familiars?

20 | DOSSIER

EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL: Territori educador. Ens mengem les valls

TASTETS DE LLENGUA: Atrapades entre el terra enganxós i el sostre de vidre

PUBLICACIONS D'INTERÈS

ASSESSORAMENT JURÍDIC: Com reaccionar davant l'extinció del nostre contracte de treball?

AL BLOG DEL CEESC

CONeixEMENT I DISCURS PROFESSIONAL

27 | MIRADES

L'EDUCADORA SOCIAL MISTERIOSA: És hora de canviar VIST A LES XARXES

28 | SERVEIS

Servei d'acompanyament i orientació en processos d'oposició

Redueix la teva quota si estàs a l'atur

Descomptes comercials

30 | ACTIVITAT COL·LEGIAL

Premi Quim Grau

Amb el Festival de les Arts Comunitàries de Catalunya

Novetats dels Premis RetinES

IV Congrés de Serveis Socials Bàsics i Especialitzats

#EncapsuladES. Tot anirà bé?

Noves dates del VIII Congrés Estatal d'Educació Social

38 | AGENDA

Agenda d'activitats

Catàleg de Formació i Càpsules

Edita:

**Col·legi d'Educadores i
Educadors Socials de
Catalunya (CEESC)**

Aragó, 141-143, 4a planta.
08015 Barcelona
Tel. 93 452 10 08
Fax. 93 518 30 54

Redacció: comunicacio@ceesc.cat

Disseny i maquetat: Jordi Sales Roqueta
Il·lustracions: Jordi Sales Roqueta

Impressió: Codipre Arts Gràfiques, SL.
Sabadell
Dipòsit Legal: B-20441/91
ISSN: 1888-4725
Revista periòdica

El Col·legi no es fa responsable de les opinions que no han estat emeses directament pel Col·legi en les seccions que li pertocquen, ni del contingut dels articles que no hagin estat directament organitzats pel CEESC.

En conveni amb:

**Diputació
Barcelona**

JOAN MUNTANÉ SEUBA

Educador social. Col·legiat 1009.
Tresorer de la Junta de Govern del CEESC.

A

ra fa un any començàvem a sentir a parlar d'una pandèmia que volíem creure que no ens havia d'arribar o que havia de ser una cosa passatgera, però que ens ha impactat de ple en el nostre dia a dia personal i professional. Ha vingut per quedar-se; igual serem capaços de

controlar-la millor, però les primeres conseqüències sanitàries són la punta d'un iceberg del que està per venir a nivell social i econòmic.

Com a professió, les educadores socials ens hem hagut de reinventar, a risc de perdre la nostra essència educativa. Hem hagut de treballar des de certa incertesa on la complexitat ha augmentat. Hem hagut d'atendre un desbordament del sistema d'atenció a les persones, on el perill és quedar-nos en un assistencialisme de pas (segurament imprescindible per abordar una urgència sobrevinguda) però que no ens pot fer perdre el nostre vessant educatiu que, en definitiva, és el que habilita les persones ateses.

Hem descobert noves possibilitats interessants amb les tecnologies que, segurament, han vingut per esdevenir una eina habitual de les nostres praxis, però que de cap manera poden substituir el valor de l'acompanyament a les persones ateses. La nostra feina ha d'atendre allò particular i respondre al que es necessita en cada cas, amb un treball artesà que té en compte l'altre.

Les educadores socials hem estat allà i hi seguirem estant, som professionals essencials, poc reconegudes en tots els sentits. El CEESC ha seguit jugant un paper

de defensa de la professió imprescindible, donant veu i opinió per reclamar la necessària inversió en un sistema de serveis socials que ha mostrat les seves mancances i les seves febleses. Per això, alguns hi som i seguim pensant que allò col·lectiu permet fer passes cap endavant, segurament no totes les que voldríem ni fins on voldríem i, per tant, cal ser-ne més per fer més pressió i fer més forta la nostra veu.

En aquest *Full Informatiu* fem un zoom a un dels àmbits més impactats per la COVID-19, el de la gent gran, un àmbit on l'educació social ha d'acabar de trobar el seu lloc, com en molts d'altres, i més ara on el control i la prevenció sobre el virus, tot i que necessaris, poden ser l'excusa perfecta per caure en pràctiques que podíem considerar superades però que segurament encara estaven massa presents.

Com a professió sabem que tenim una formació bàsica que ens habilita per exercir-la, però sabem que ens cal una formació continuada imprescindible per estar al dia d'una realitat canviant, que amb la pandèmia s'ha accentuat. En aquest *Full* us destaquem diferents possibilitats que posem a la vostra disposició.

Finalment, també trobareu referències a certs elements que ens haurien d'acompanyar com a educadores socials. La nostra pràctica, com hem dit, ha de venir sustentada des del vessant educatiu, on la comunitat i la cultura hi juguen un paper destacat que hem de reivindicar i preservar, per tal de possibilitar llocs de circulació i vinculació de totes les persones ateses. Tot això partint d'una posició ètica, que ens faci preguntar-nos i qüestionar-nos des dels nostres espais laborals. I d'un treball en xarxa amb altres professionals i professions que ens permeti donar eines a cadascuna de les persones que atenem per tal que puguin escollir. ●

L'EDUCACIÓ SOCIAL EN L'ÀMBIT DE GENT GRAN

Fa uns mesos vam publicar al blog del CEESC l'entrada que portava per títol "Educadores i educadors de l'àmbit de la gent gran, aquesta és la meva història i us necessito, ens necessitem", signada per la Carlota, una educadora social que treballa en aquest àmbit. En aquest article, la Carlota explicava la seva experiència professional en la Residència Bertran i Oriola i la gestió que havia fet l'empresa que l'administrava durant la pandèmia de la COVID-19.

La Carlota hi feia una reflexió sobre la situació del perfil professional de l'educador/a social en l'àmbit de la gent gran, ja que algunes empreses i entitats no valoren la feina que fan aquests professionals i deixen que les seves tasques les desenvolupin altres professionals.

Arran d'aquesta publicació, vam pensar en dedicar el tema destacat d'aquest *Full Informatiu* a explicar la presència dels professionals de l'educació social que treballen en centres de dia i residències de gent gran i que ens els últims anys ha anat en retrocés a favor d'altres figures professionals.

LES XIFRES

Quants professionals ens dediquem a l'àmbit de la gent gran?

El 3,73 % dels professionals

Aquest percentatge d'educadores i educadors socials que es dedica a l'àmbit de la gent gran, el treiem de l'Informe de l'Educació Social 2017 (1).

Segons l'Informe del 2014 (2), aquest percentatge era del 8,17 %, cosa que mostra que es va produir un descens de l'àmbit en qüestió.

Haurem d'esperar els resultats de l'Informe que estem realitzant enguany per tenir dades més actuals, mentrestant, hem buscat el número de persones que treballaven en l'àmbit de la gent gran en el moment de donar-se d'alta al CEESC durant

els darrers tres anys:

- 2018: 13,33%
- 2019: 11,31%
- 2020: 5,29%

Pel que fa a ofertes de feina

El volum d'ofertes de feina a la borsa de treball del CEESC per a l'àmbit de serveis socials i gent gran ha caigut en els darrers anys:

L'any **2017**, el percentatge d'ofertes de feina de l'àmbit de serveis socials i gent gran era d'un **21,41 %**, mentre que l'any **2020**, el percentatge va caure fins a un **1,91 %** del total.

REGULACIÓ DE LES RESIDÈNCIES I CENTRES DE DIA DE GENT GRAN

L'any 1996, el Govern de Catalunya va aprovar el Decret on es defineixen el tipus de serveis (3) que són els residencials i els centres de dia de gent gran i on es determina que una de les seves funcions és la dinamització sociocultural.

Històricament aquesta tasca havia estat desenvolupada per professionals del camp de l'animació sociocultural. Amb la creació de la diplomatura universitària d'Educació Social, les activitats d'animació sociocultural van passar a ser competència de l'educador/a social.

El 2003, el Comitè d'Expertes i Experts en Formació en l'Àmbit de l'Acció Social, va definir el perfil professional de les educadores i educadors socials en aquest àmbit per desenvolupar tasques de dinamització en aquests dos serveis, i afavorir la qualitat de l'atenció i la garantia dels drets de la ciutadania.

El Decret pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials (4) i l'Ordre per la qual s'actualitzen els criteris funcionals dels serveis de centres

residencials per a gent gran de la Cartera de Serveis Socials (5) estableixen la figura de l'educador/a social com un dels perfils professionals que han de gestionar els serveis de residències assistides per a gent gran.

Aquest mes de febrer les patronals i els sindicats han pactat el primer conveni català sobre l'atenció a la gent gran, que suposarà un augment salarial del 12% fins al 2023. Aquest acord serà d'aplicació als centres residencials de gent gran amb places concertades i col·laboradores, als centres residencials de gestió delegada i als centres de dia, sempre i quan la facturació pública de les empreses i les entitats sigui igual o superior al 60%, i un cop el Govern publiqui la modificació de les tarifes públiques.

Encara no sabem si la figura de l'educador/a social quedarà inclosa en aquest conveni.

Un cop més, però, veiem un acord que diferencia els treballadors segons si el servei és de titularitat pública o privada. Des del CEESC defensem que calen també acords a nivell més global que fixin que a igual feina, iguals condicions sociolaborals, independentment de la titularitat del servei.

Sobre les ofertes de feina on cerquen animadors i animadores socioculturals

L'any 2008, el Departament d'Acció Social i Ciutadania va publicar l'Ordre que estableix que "el personal que sigui contractat de nou per desenvolupar les funcions d'animador/a sociocultural haurà d'estar titulat en Educació Social. No obstant això, s'estableix un període transitori fins al 31 de desembre de 2012 que permeti els animadors i animadores socioculturals que desenvolupen la seva tasca en les residències i centres de dia per a gent gran assolir la titulació d'Educació Social o la capacitació suficient mitjançant una formació específica promoguda pel Departament d'Acció Social i Ciutadania" (6).

Com ja hem vist, tant la Cartera de Serveis Socials com les Ordres del 2008 i 2014, estableixen la figura de l'educador social per desenvolupar les seves funcions en aquest tipus de serveis.

Posteriorment, l'any 2017, el Departament va publicar una nota informativa amb relació als treballadors i treballadores que exercien o havien exercit les funcions d'animació sociocultural en els serveis de residència i de centre de dia per a gent gran, on s'informava que "les persones que

en la data de publicació d'aquesta nota estiguin en actiu exercint les funcions d'animador/a sociocultural en residències i centres de dia per a gent gran i no disposin del títol universitari d'Educació Social, podran seguir desenvolupant les funcions", i que "les persones que en data de publicació d'aquesta nota estiguin en situació de desocupació i puguin acreditar documentalment una experiència mínima de 12 mesos, abans del 31 de desembre de 2015, en l'exercici de les funcions d'animació sociocultural en residència i centre de dia per a gent gran, podran ser contractades per desenvolupar les funcions esmentades".

Aquesta nota informativa va ser la culminació d'un procés pel qual la presència dels animadors i les animadores socioculturals als serveis per a la gent gran es va anar consolidant, en primer lloc a partir de l'ampliació del període transitori durant el qual podien adquirir el títol universitari d'Educació Social -o una capacitació específica oferta pel Departament que mai es va materialitzar- i, en segon lloc, a partir de l'eliminació total del requisit formatiu. A més a més, es va obrir la porta al fet que els animadors i animadores que no treballaven com a tal però podien acreditar-ne una experiència mínima, poguessin ser contractats. **Creiem que aquest procés no va estar acompanyat d'una correcta delimitació de la figura de l'animador sociocultural i les seves funcions, fet que va contribuir i ha contribuït a generar confusió i a transmetre el missatge segons el qual aquests professionals són intercanviables amb els educadors i les educadores socials.**

Evidentment, ambdues figures no són intercanviables. De fet, la literalitat de les disposicions reglamentàries que successivament han anat consolidant la presència dels animadors i animadores als serveis esmentats delimiten clarament el seu àmbit d'actuació remetent-se constantment a "*funcions d'animador/a sociocultural*". Fins i tot la nota informativa de data 24 de juliol de 2017 diu que "*les persones que en la data de publicació d'aquesta nota estiguin en actiu exercint les funcions d'animador/a sociocultural en residències i centres de dia per a gent gran i no disposin del títol universitari d'educació social, podran seguir desenvolupant les funcions [d'animador/a sociocultural]*".

En aquest sentit, i a la llum del que disposa la Cartera de Serveis Socials, entenem que aquestes disposicions han d'interpretar-se de la següent manera:

1. Els serveis de residència assistida per a

la gent gran i centres de dia han de comptar obligatòriament amb educadors i educadores socials per fer les funcions que els hi són pròpies;

2. Si, en algun moment donat, aquests centres han comptat amb animadors i animadores socioculturals:

- a) aquests poden seguir exercint com a tals però mai com a educadors i educadores socials si no van adquirir el títol universitari corresponent;
- b) aquests professionals no poden substituir els educadors i educadores socials, la presència dels quals és obligatòria d'acord amb el que preveu la Cartera de Serveis Socials.

Entenem que les previsions establertes a la Cartera de Serveis Socials no poden ser modificades per notes informatives del Departament. Però la realitat dels serveis residencials i centres de dia per a la gent gran posa en evidència que la confusió entre ambdues figures persisteix, ja que es contracten animadors i animadores socioculturals en lloc d'educadors i educadores socials.

Què ha fet el CEESC?

En diverses ocasions hem sol·licitat i demanat al Departament que vetlli per tal que:

1. Els serveis de residències assistides per a la gent gran i centres comptin obligatòriament amb educadors i educadores socials amb la titulació corresponent, d'acord amb el que estableix la Cartera de Serveis Socials.
2. Els animadors i animadores socioculturals siguin contractats per exercir les funcions que els hi són pròpies però, en cap cas, per exercir les que corresponen als educadors i educadores socials i en substitució dels perfils d'educadors i educadores socials.
3. Es respectin les ràtios de professionals previstes a la Cartera de Serveis Socials.

Fa temps que reclamem al Govern de la Generalitat de Catalunya un canvi de model que situï la ciutadania al centre de l'atenció social, fet que passa per augmentar la presència dels professionals de l'educació social. Actualment, aquesta presència està molt lluny del que considerem necessari per satisfer les necessitats de la ciutadania. Però mentre aquest canvi de model no es produeix, ens veiem obligats a exigir, com a mínim, el respecte pel qual s'ha establert normativament fins ara quant a la presència obligatòria d'educadores i

educadors socials als serveis esmentats.

El CEESC forma part de la Plataforma en Defensa del Dret a l'Atenció de les Persones amb Dependència. Aquesta Plataforma, entre d'altres coses, també ha demanat al Govern un canvi en les polítiques d'atenció a la gent gran i a les persones en situació de dependència, exigint l'augment de recursos econòmics, materials i humans suficients, per a una atenció de qualitat, augmentant les ràtios i amb unes condicions laborals dignes per als treballadors i treballadores del sector, així com la prioritització de models alternatius a les residències per a l'atenció a la dependència amb recursos públics, com ara l'assistència domiciliària professional, les alternatives comunitàries i els habitatges compartits i assistits.

Pel que fa als convenis col·lectius

Segons el cercador de convenis col·lectius del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, actualment hi ha 3 convenis per a aquest sector:

Àmbit estatal

- Serveis d'atenció a les persones dependents i desenvolupament de la promoció de l'autonomia personal (residències privades de persones grans i del servei d'ajuda a domicili).

Àmbit nacional

- Residències, centres de dia i llars per a l'atenció de persones amb discapacitat intel·lectual de Catalunya (abans *Residències i centres de dia per a l'atenció a persones amb discapacitat severa i profunda de Catalunya*).
- Establiments sanitaris d'hospitalització, assistència, consulta i laboratoris d'anàlisis clíniques.

D'aquest tres convenis, cap d'ells recull la figura de l'educador social. El que sí que consta és la categoria professional de títol mig o la del tècnic/a en animació social (TASOC), categoria inferior a la d'educador/a social. També passa amb alguns dels convenis de les empreses multinacionals que gestionen centres de dia i residencials, on tampoc apareix la categoria professional d'educador/a social. Creiem que els convenis han de recollir les figures professionals que consten en la Cartera de Serveis Socials, tal i com ho ha fet amb d'altres professionals.

Per defensar la professió, entre d'altres qüestions, cal que els convenis col·lectius recullin la realitat que estableix la Cartera de Serveis Socials, les ordres i normatives vigents en matèria de serveis socials.

1 En l'àmbit de gent gran, creus que l'impacte de la COVID-19 està desplaçant la part educativa per deixar pas a l'assistencial?

2 Què destacades de les recomanacions pel futur model de l'autonomia i l'atenció a les persones (7), presentades pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies el passat mes de desembre?

3 En el futur, quin creus que és el nostre paper, com a educadors/ores socials en el treball amb gent gran?

PARLEM AMB PROFESSIONALS

En aquest apartat volem parlar de l'impacte de la covid en l'àmbit de la gent gran i del nostre paper com a educadors i educadores socials. Per fer-ho hem plantejat tres preguntes a diferents professionals de l'àmbit:

Núria Gallart, educadora social i treballadora social, actualment exerceix com a treballadora social a l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova.

1 La COVID-19 ha desplaçat l'atenció al benestar social i emocional de les persones, prioritzant-ne l'atenció mèdica. La manca de personal i les mesures sanitàries fan que la part educativa i comunitària en l'assistència amb la gent gran no es pugui dur a terme de la mateixa manera. Hem hagut d'assumir tasques que no són pròpies de la nostra professió que ens han allunyat de les tasques educatives, i ens hem hagut de reinventar dia a dia per posar en relleu la importància de seguir amb l'atenció educativa i emocional. Podem afirmar que hem visualitzat, més que mai, la importància de l'acompanyament, de l'escolta, de l'atenció centrada en la persona... en definitiva, de les tasques de l'educació social en les persones grans per poder garantir una vida digna i plena.

2 La crisi sanitària ha posat de manifest la necessitat de crear un sistema d'atenció integral a la gent gran que promogui l'atenció flexible i que s'adapti a la persona, tal com es planteja en les recomanacions del futur model de l'autonomia i l'atenció a les persones. Considero que cal destacar de manera positiva la mirada preventiva que es proposa: intervenir en l'entorn domiciliari i comunitari de manera proactiva, fet que permetria que cada persona pugui decidir on prefereix ser atesa; i que es promoció l'envelliment actiu; el suport a les persones cuidadores, i les tecnologies de suport. Crec que aquesta transformació del sistema permetria un pla conjunt entre els diferents nivells d'atenció, i podria suposar un canvi d'atenció positiu per al futur.

3 Crec que el futur de l'atenció a les persones grans passa per donar veu al propi col·lectiu. En aquest sentit, considero que l'educació social podria ser clau en crear espais de participació i en donar suport a les reflexions del col·lectiu. A més, crec que podria ser una professió important dins de la prevenció comunitària que proposa el nou model d'atenció.

Raquel Aixendri Casino, Maria Harris Fusté, i Carme Franch Rius, educadores socials al Servei d'Educació Social de l'Hospital de la Santa Creu de Tortosa.

1 Pensem que la pandèmia ha fet variar molts aspectes de la nostra vida abans de la COVID-19. L'educació s'ha vist afectada en totes les capes generacionals de la nostra societat i la intervenció educativa en la gent gran s'ha vist condicionada per les restriccions d'apropament social aïllant les persones. S'han prioritzat altres aspectes del benestar que entorpeixen el desenvolupament educatiu tant personal com de grup i la manca d'accés i la poca pràctica a les noves tecnologies de la gent gran ha influït també en aquest desplaçament. No s'ha tingut present la importància de les relacions familiars, quan en els darrers anys de la vida són els moments vitals més valorats. S'ha centrat la intervenció en la protecció de la gent gran contra el virus, sense valorar la possibilitat d'introduir maneres de treballar que els protegeixin de la soledat, l'enyor, la tristesa...

2 El nou plantejament proposa un model més centrat en la persona que el que fins ara coneixem. Fa molt d'esment el manteniment de l'autonomia però no hi veiem un abordatge clar per a les persones amb un alt grau de dependència. Caldrà anar valorant com es desenvolupa, com conviu amb la Llei de la Dependència i com hi participem com a professionals de l'educació social.

En destacariem:

- **Posar valor a l'atenció domiciliària.** La considerem important si es respecta la decisió individual de la persona gran i alhora dona suport la implicació familiar.
- **Suport a les noves tecnologies, la teleassistència i la domòtica.** És un aspecte important actualitzar l'atenció en aquest sentit, però ha de ser una eina facilitadora, no ha de substituir el tracte presencial dels professionals.
- **Residències amb unitats de convivència reduïdes i cohabitatge amb serveis comuns.** Aquests espais vivencials afavoriran un tracte més familiar, però cal tenir present la valoració dels i les residents que han de formar part d'aquestes unitats de convivència. Com s'ubicaran, si es tindran presents les característiques i capacitats cognitives per a poder dur a bon terme l'atenció centrada en la persona, i alhora cal valorar també com es tradueix la distribució professional i quins recursos tècnics es tenen en compte.
- **Serveis flexibles i adaptables a l'evolució de les necessitats i desitjos de les persones ateses.** Així hauria de ser, un accés àgil i sense burocràcies.
- **Evolució dels Centres de Dia cap a nous serveis diürns més preventius.** Aquest fet implicaria una tipologia d'atenció diferent per a algunes de les persones que ara fan servei d'aquest recurs i que malauradament no poden incloure's cap a promocionar la seva autonomia, atès que són persones amb un grau de dependència elevat.

3 La nostra base ha de continuar essent la mateixa, facilitar un envelliment digne a les persones, proporcionar recursos per a acompanyar el seu procés vital. I la nostra manera de treballar ha de seguir mantenint la capacitat d'adaptar-nos a les noves situacions.

Quico Manyós, educador social, director de Dignetik.

1 En aquest moment ens trobem amb una realitat paradoxal. Si bé la COVID-19 ens ha portat a donar molta importància a la cura assistencial de les persones grans, també ha portat canvis organitzatius des de la implementació d'Unitats de Convivència (UdC) en què a més de treballar les tasques assistencials en vers la persona, també es treballa l'animació, desenvolupada pels gerocultors a la mateixa UdC. El paper educatiu i de l'educador/a social és en aquest moment bàsic per a conèixer preferències, capacitats i emocions per tal de proposar i donar eines als professionals de proximitat (gerocultors) per tal que puguin fer activitats dins la mateixa Unitat de Convivència.

També es fa un treball més centrat en les emocions de les persones que ha han hagut de patir situacions d'aïllament i soledat no volguda. Per tant, hem pogut treballar des de l'Atenció Centrada en la Persona, potser d'una manera diferent però amb major proximitat i en la Unitat de Convivència que és el seu lloc de vida.

2 Donaria importància a dues consideracions del document a partir dels plans de projectes de vida individualitzats amb criteris de flexibilitat, i en l'àmbit residencial, s'aposta per articular unitats de convivència reduïdes que permet treballar millor la proximitat, l'autonomia, l'autodeterminació de la persona. Un altre aspecte important és el suport i el reconeixement social i econòmic de professionals i persones cuidadores no professionals; aquest fet ja s'ha traduït en una mesa de treball entre patronals, administració i sindicats a l'acord per una millora de finançament al sector que ha suposat una pujada del 12 % en tres anys, així com la revisió de les tasques davant del model d'unitats de convivència.

Crec que cal acabar de definir un model que ens ha de portar a la integració del model ACP entre Serveis Socials i Salut.

El nostre paper té dos vessants:

- 3**
- Foment de l'envelliment actiu a partir dels nous models de participació ciutadana tant en casals, centres cívics, ateneus com associacions de participació ciutadana, potenciant processos de participació i de prevenció de l'envelliment.
 - Foment d'activitat quotidianes significatives en residències i centres assistencials, aportant eines als professionals auxiliars de referència (professionals de proximitat) generant així dinàmiques de vida significativa en les unitats de convivència des de plans d'atenció personalitzats i de vida. ●

Bibliografia

(1) *Informe de l'Estat de l'Educació Social a Catalunya*. Barcelona: Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya, 2018.

(2) *Informe de l'Estat de l'Educació Social a Catalunya*. Barcelona: Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya, 2015.

(3) CATALUNYA. DECRET 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema Català de Serveis Socials. DOGC, núm. 2237, de 31 de juliol de 1996.

(4) CATALUNYA. DECRET 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011. DOGC, núm. 5.738, de 20 d'octubre de 2010.

(5) CATALUNYA. ORDRE BSF/35/2014, de 20 de febrer, per la qual s'actualitzen els criteris funcionals dels serveis dels centres residencials per a gent gran de la Cartera de serveis socials. DOGC, núm. 6570, de 26 de febrer de 2014.

(6) CATALUNYA. ORDRE ASC/32/2008, de 23 de gener, de convocatòria per a l'any 2008 per a l'acreditació d'entitats col·laboradores de diversos programes en l'àmbit dels serveis socials. DOGC, núm. 5064, de 6 de febrer de 2008.

(7) DEPARTAMENT DE TREBALL, AFERS SOCIALS I FAMÍLIES: Recomanacions per al futur model de l'autonomia i l'atenció a les persones. [En línia]

DEFENSA

DE LA PROFESSIONÓ

ACCIONS QUE HEM FET DES DEL CEESC

Seguiment de les convocatòries d'oposició i borses de treball per a educadores i educadors socials i les convocatòries de licitacions de gestió de serveis

Al llarg del darrer trimestre del 2021 hem presentat 2 recursos de reposició:

- Ajuntament de Lleida (licitacions de serveis)
- Ajuntament del Vendrell (convocatòries de treball)

Així mateix, ens hem posat en contacte amb la Fundació Diagrama en relació amb la gestió de la contractació dels professionals de l'educació social i sobre la situació dels infants i joves en els serveis que gestionen. I ens hem posat en contacte amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i amb el Síndic de Greuges per parlar sobre la gestió que estan fent aquesta entitat i la Fundació Iniciativa Social.

Pel que fa la convocatòria de borsa de treball extraordinària d'educadors/ores d'educació especial

A finals del mes de desembre, el Síndic de Greuges ens va fer saber que:

- En relació amb els canvis de criteri del títol d'accés, l'Administració està facultada per determinar qui o quines titulacions són les que capaciten per desenvolupar les funcions del lloc de feina; no obstant, ha de justificar les raons per les quals ha optat per delimitar l'accés a una convocatòria al fet d'estar en possessió d'unes concretes titulacions i no pas d'altres.
- Pel que fa a la rescissió del contracte per no haver superat el període de prova, el Síndic ens fa saber que ha tramès una resolució del Departament d'Educació en què assenyala que "(...) la raó del desistiment empresarial que ha dut a la rescissió del contracte per part del Departament no ha estat fonamentada en una causa discriminatòria però sí que descansa en una causa aliena a la finalitat del període de prova, com és la del requisit de titulació

per a la categoria professional per a la qual les persones interessades van ser contractades."

En aquest punt entenem que la rectificació de les bases de la convocatòria no suposa un error material o de fet que es pugui deduir fàcilment del propi contingut de la resolució que les aprova i, encara menys, quan a l'empara de les bases ja hi ha persones que han estat incorporades a la borsa i contractades.

A partir d'aquí cal determinar si la decisió de rescindir el contracte a l'empara de l'article 14 ET i per la manca de la titulació requerida, que es va apreciar a partir de la modificació de les bases de la convocatòria-modificació que tingué lloc amb posterioritat a la contractació-, és ajustada o no a dret.

Aquesta institució entén que si el Departament (...) va haver de modificar les bases per, posteriorment, passar a excloure de la llista les persones incorporades a la borsa, algunes d'elles, ja contractades, el que no pot fer és actuar de manera directa i procedir a la rescissió dels contractes de treball tot emparant-se en la no superació del període de prova perquè això suposa una actuació contrària a la bona fe (...)"

Per tot l'explicat, el Síndic ha recomanat al Departament d'Educació que:

- posi en marxa el procediment de revisió d'actes favorables en el si del qual caldrà determinar si pertoca el reconeixement d'indemnitzacions per la rescissió del contracte que aquesta exclusió porta aparellada o bé,
- incoï d'ofici un procediment de responsabilitat patrimonial perquè les persones a les quals se'ls ha rescindit el contracte per raó de la titulació puguin presentar les al·legacions, documents i proves per acreditar els danys causats per l'actuació del Departament.

Estem a l'espera que el Departament d'Educació doni resposta a les recomanacions que li ha fet el Síndic de Greuges. ●

AL CEESC

ENS HEM PRONUNCIAT

Posicionaments, adhesions i comunicats

NOVEMBRE

Manifest en defensa dels drets dels infants i adolescents de Catalunya

Ens adhirim al Manifest que des del Consell Nacional dels Infants i Adolescents de Catalunya han preparat en motiu la celebració del Dia dels Drets dels Infants en què es tracten aquests quatre punts: adaptació de les escoles a la situació; seguretat dels infants/adolescents; sentiments sobre la situació, i període de confinament.

25N - Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones

Ens adhirim al Manifest consensuat per a commemorar i visibilitzar aquesta data i tot el que representa. També donem suport a la campanya "Ni agressor, ni còmplice. Atura les violències masclistes".

L'esport és un servei essencial

Ens adhirim al Manifest "L'esport és un servei essencial. Som part de la solució" que diu que l'esport incideix directament en la millora de la salut, en l'educació i la formació, en la inclusió social de col·lectius desfavorits, en la lluita per la integració social i la igualtat d'oportunitats.

Campanya #UnCallejonSinSalida

Donem suport a la campanya #UnCallejonSinSalida, iniciada per FEPA, que

busca reclamar els drets de la joventut extutelada d'origen estranger a través de la reforma de la Llei d'Estrangeria.

Ciutat Educadora

El 30 de novembre es va celebrar el Dia Internacional de la Ciutat Educadora. Des de l'educació social reivindiquem la importància de la ciutat com un agent educatiu capaç de potenciar els factors educatius i de transformació social.

DESEMBRE

Comunicat conjunt. Dia Mundial de la sida 2020. Compartim compromisos i respostes

Ens adhirim al Comunicat conjunt pel Dia Mundial de la sida 2020. "Compartim compromisos i respostes" en què enguany sincronitzem els esforços i apel·lem a la responsabilitat compartida, sense excepció, per aconseguir una societat més sana.

Dia Internacional dels Drets Humans

El 10 de desembre, Dia Internacional dels Drets Humans, fem servir l'etiqueta #EdusoESDDHH per visibilitzar a les xarxes socials les aportacions de l'Educació Social.

Comunicat conjunt amb motiu del Dia Internacional de les Persones Migrades

Els col·legis professionals COPC, COPEC, TSCAT i CEESC ens sentim interpel·lats com a professionals i com a ciutadans davant la realitat del fet migratori, i assistim preocupats a les mostres de deshumanització d'aquest altre igual que és la persona migrada.

Fem assequible l'habitatge cooperatiu

Ens adhirim a la campanya que impulsa la sectorial d'habitatge cooperatiu, adreçada a diferents administracions públiques per reclamar mesures que afavoreixin l'assequibilitat de l'habitatge cooperatiu.

GENER

Manifest del Dia Internacional de l'Educació 2021

Aprofitem la commemoració del Dia Internacional de l'Educació per fer una crida a considerar fermament el fet educatiu com un element essencial, central, de les nostres vides en societat. ●

PEIXERA ÈTICA

DIÀLEGS D'ÈTICA EN TEMPS DE PANDÈMIA

Fins a quin punt la situació actual ens allunya o ens apropa al nostre encàrrec i missió com a educadores i educadors socials?

El passat dimarts 9 de febrer vam fer la segona sessió dels Diàlegs d'Ètica en temps de pandèmia. Al desembre vam iniciar aquests diàlegs ètics organitzats conjuntament amb la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés, per tal d'oferir un espai on formular les preguntes i dilemes ètics que ens estem fent i que no tenim temps de compartir amb altres professionals. En aquesta segona sessió, vam tenir com a punt de partida les aportacions que ens havien arribat, amb l'objectiu de fer una reflexió conjunta.

En Joan-Andreu Rocha, degà de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés, i de la Ma. Rosa Monreal, presidenta del CEESC, van ser els encarregats d'iniciar aquesta trobada que va comptar amb la presència de tres membres del Comitè d'Ètica del CEESC: la Maite Mauricio, l'Araceli Lázaro i en Jesús Vilar, així com amb la participació de les persones assistents per videoconferència que van plantejar els seus dubtes i reflexions.

Dins de les funcions del Comitè d'Ètica orientades a la pràctica professional, hi ha la d'impulsar processos de reflexió sobre diferents aspectes ètics que es plantegen en la tasca diària i pràctica de l'educador social. Des del 2015 organitzem unes activitats, anomenades **peixeres ètiques**, que tenen l'objectiu d'impulsar aquests processos de reflexió.

Davant d'una situació molt específica, vam optar per plantejar peixeres específiques. Des del Comitè d'Ètica vam fer una crida per que tal de poder recollir les dificultats que havien sorgit en aquest darrer any, partint de la hipòtesi que, en molts casos, no es tracta de situacions noves, sinó de situacions que ara s'han agreujat, però que cal superar l'emergència i poder-les treballar conjuntament.

Aviat farà un any que l'OMS va declarar el coronavirus com una pandèmia mundial. Al cap de pocs dies es va declarar l'estat d'alarma al nostre país, fet que va suposar molts canvis en el nostre dia a dia. A nivell professional, la gestió dels educadors i les educadores socials ha estat en molts casos complicada ja que a causa de les restriccions no han pogut fer el que farien en un context de normalitat.

Després d'un primer moment d'incertesa en què la pregunta va ser *Què hem de fer?* i que va aportar molts canvis, alguns mes senzills de gestionar que d'altres, ha arribat un segon moment en què les educadores i els educadors socials s'han plantejat les conseqüències d'aquests canvis.

Hi ha dos aspectes que s'han repetit molt i configuren la situació actual, que són la **invisibilitat** i la **individualitat en la gestió del conflicte**.

Del recull de les aportacions que ens han arribat, podríem assenyalar com a grans blocs de qüestions:

A nivell personal:

- La gestió emocional i el *burn out*: no hi ha temps per a carregar piles.
- He de treballar amb persones positives de COVID-19 sense totes les mesures de seguretat.
- Em sento còmplice per estar en silenci, complint amb les tasques, però sense idea de com expressar la meua indignació i la meua crítica i autocrítica. No crec que pugui fer res sola, ni tampoc crec que això ho hagi de plantejar sola.
- El cansament s'aferra. I tots som germans, pares, fills... totes tenim alguna persona en una situació difícil, salut, feina... i això també ens resta energia. Una vegada em van dir "com a eina de treball que ets, si tu no estàs bé, no podràs ajudar els altres".
- Frustració, apatia, tristesa, angoixa, i un llarg llistat d'altres emocions negatives, les hem estat respirant en molts centres, sense poder aferrar-nos a les nostres armes: pensament tècnic per ser crítics, models teòrics per treballar la praxis, espais d'anàlisi de necessitats des del propi centre.

A nivell d'equip:

- Dificultat de compartir amb altres professionals.
- Durant els mesos de confinament estricte els equips de serveis socials s'han fet petits, fins a ser un sol membre el propi equip, tant des de casa com des del taulell de l'espai d'atenció.

A nivell d'encàrrec:

- Hem respectat els drets de les persones amb què treballem?
- La batalla contra la burocratització per no caure en l'homogeneïtzació l'estem perdent en aquests moments. És difícil no arribar a la impersonalització, perquè qui no presenti els papers, no faci la sol·licitud, perd, no té drets.
- La pèrdua d'un model de treball ens aporta caos. Hem hagut d'impersonalitzar per homogeneïtzar, tornar a un nefast assistencialisme, veient que el més important és la llista d'espera. Qui abans que qui? Quan es treballa en la part exclosa de la societat i la vulnerabilitat es torna un quotidià, qui va per sobre de qui?

La vivència de conflicte sempre és personal i subjectiva, però no significa que no hi pugui haver una generalització.

Podem situar les situacions generadores de conflicte dins de 3 grans àrees.

1. Les que tenen a veure amb el compliment de l'encàrrec, amb la missió:
 - a. Sentiment de ser còmplice del maltractament institucional.
 - b. Pèrdua de sentit de l'encàrrec.
 - c. Substitució de recursos per una sobre implicació personal.
2. Les que tenen a veure amb la relació amb les persones ateses. Fins a quin punt l'actuació és justa, hi ha equitat, no hi ha un abús de poder.
3. Les que tenen a veure amb la tasca interprofessional.

Els conflictes ètics són situacions que no tenen solució, tenen alternatives que cal treballar plegats. La construcció d'aquestes alternatives implica deliberació, i disposar d'espais i estratègies per a construir aquestes alternatives. Els conflictes ens parlen de la possibilitat i conveniència de tenir estructures per poder anticipar-nos a les situacions de conflicte i estructures per poder gestionar de manera ordenada tot allò que no s'ha pogut anticipar.

La pandèmia ha posat de manifest que no tot és controlable, que cal diferenciar entre urgència i emergència, que hi ha col·lectius oblidats i abandonats, que s'han vist més clarament les desigualtats socials i les situacions d'injustícia greu. També que tots som fràgils i estem exposats, que hi ha un impacte emocional que no s'està atenent.

De la mateixa manera, s'ha vist que cal poder denunciar el que ha significat i implicat la situació per a la ciutadania en l'inici, ara i en un futur, i detectar els punts febles i forts per tal de generar sinergies dirigides al canvi. També hem de posar en "valor" allò que sí s'ha fet bé.

A partir de les vivències concretes, hem intentat generalitzar, mirar amb més amplitud la situació que estem vivint. La reflexió i l'anàlisi ens porten a reivindicar cultures professionals que no separin la reflexió i l'acció. **Parlar d'ètica també es parlar de solucions.** ●

DONEM VEU ALS COL·LECTIUS

PRESENTEM EL COL·LECTIU DE DONES I EQUITAT DEL CEESC

Estem impulsant el Col·lectiu de Dones i Equitat del CEESC amb la intenció de promoure una reflexió a l'entorn de les problemàtiques específiques de les educadores socials en el seu context laboral i social, promovent espais de visibilitat, reflexió i denúncia. No podem oblidar que la taxa de feminització en l'educació social és d'un 77,1% i que aquesta professió no s'escapa de patir una situació gens menyspreable de desigualtat i discriminació de les dones com en la majoria d'altres àmbits laborals i socials.

Per donar a conèixer el Col·lectiu us volem traslladar les idees clau que ens permeten pensar-nos i orientar la nostra tasca.

Principals motius que ens han impulsat en la creació d'aquest Col·lectiu:

- Donar visibilitat a les dones educadores socials i a la feina que realitzem.
- Posar en valor alguns àmbits invisibilitzats dins de la mateixa professió, sovint àmbits en relació amb l'atenció i l'acompanyament de les dones.
- Reivindicar la situació de desigualtat que patim les educadores socials dins de la professió.

Punts més importants que ens agradaria desenvolupar:

- Pensem que el CEESC hauria d'actuar com a receptor de denúncies de pràctiques discriminatòries, com a entitat interlocutora dels i les professionals amb les administracions i les entitats, i com a agent d'incidència política.

- Volem incitar a la reflexió de les persones col·legiades a l'entorn de la necessitat de treballar incorporant la perspectiva de gènere.

Què pot aportar l'educació social per a promoure l'empoderament de la dona?

- Donar el lloc a les dones com a subjecte de drets, com a centre del nostre acompanyament i model educatiu.
- Treballar des d'un model capacitador que situï les capacitats de les dones al centre en lloc de fer-ho des de la mirada que se situa en les mancances.
- Posar en valor la veu de les dones, escoltant les seves necessitats i desitjos.
- Ser conscients de la necessitat d'anàlisi del context i de les construccions socials al voltant del gènere com a sistema que opera en la vulneració dels drets de les dones i en l'exercici de pràctiques discriminatòries.
- Fer visible la necessitat com a professionals de formar-nos, llegir i conèixer-nos.
- Promoure la formació en perspectiva de gènere, que ha de ser transversal en tota la professió.

La proposta de treball que ara tenim sobre la taula va en relació amb revisar el Decàleg per l'equitat de gènere en l'àmbit dels col·legis professionals de Catalunya, elaborat per la Comissió de Dones i d'Igualtat de la Intercol·legial, amb la qual participem activament. Volem fer una crida a la participació al Col·lectiu de Dones i Equitat a educadores i educadors socials, una crida a sumar esforços i avançar com a professió. ●

M'ENCANTA QUE ELS PLANS SURTIN BÉ...

Manuel Cortés (@manuelcortes). Educador social, col·legiat 600.

També vaig estudiar Psicologia. Treballa amb joves des de fa més de 30 anys.

Vinculat a l'Associació Catalana de Professionals de Joventut (AcPpJ),

la Coordinadora per a l'Animació Sociocultural de Catalunya (CascCat) i al CEESC.

M'

encanta que els **plans** surtin bé! Així acabaven tots els capítols de la sèrie de televisió dels anys 80 "El equipo A"; amb aquesta frase del coronel John "Hannibal" Smith.

Als que ja tenim una certa edat ens agradava molt aquest sèrie B on un **equip** de professionals força multidisciplinari, veterans i supervivents de la guerra de Vietnam (potser de colònies, casals, rutes i campaments), duia a terme missions pràcticament suïcides a les quals cap altre grup de professionals era capaç d'enfrontar-s'hi... Tenien un líder intel·ligent, un boig creatiu, un forçut, un guapo "sex symbol" i sempre els havia d'ajudar la "noia" (els 80 eren així), sense la qual no es podia resoldre la **missió**.

Tots els capítols tenien la mateixa dinàmica, es plantejava una situació d'injustícia, problema social o abús descarat. No se sabia molt bé com, gairebé sempre gràcies a una **xarxa social** de contactes, l'afectat o el grup d'afectats aconseguia contactar amb "El equipo A". Aquests ràpidament feien una **diagnosi** del **problema** i calculaven els **recursos** que els calien per enfrontar-s'hi. Era molt important saber amb quin **pressupost** es podia comptar, doncs sovint els calien recursos molt sofisticats; ja fossin materials: helicòpters, vaixells, explosius... i/o suport professional especialitzat: enginyers, pilots, informàtics...

Un cop analitzada tota la informació, es **dissenyava** l'estratègia a seguir, sempre de forma **participativa** i **consensuada** entre l'equip de professionals i els afectats. Un cop **s'implementava**, sovint sortien imprevistos, de vegades contemplats i de vegades no, que feien que s'hagués de refer el pla per anar-lo adaptant a cada circumstància, fent una **avaluació continuada**, finalment els bons sempre guanyàvem als dolents, es feia una **avaluació final**, i es donaven totes les explicacions del que havia passat. En Hannibal s'encenia un pur havà i deia la frase que serveix de títol d'aquest text.

Suposo que si estàs llegint aquest article entens perfectament aquesta mena de metàfora "cutre", però quan van començar les Polítiques de Joventut, justament en la mateixa dècada dels 80, tot això que ara ens sembla un obvietat no era tan obvi... es van crear les regidories de joventut, es van contractar els primers "tècnics de joventut" que bàsicament veníem del món de l'educació en el lleure, amb pressupostos minsos i, amb més voluntat que coneixement, es van començar a fer els primers "Plans Locals de Joventut", pensats d'un any per l'altre i gràcies. Després del Pla Jove de l'Ajuntament de Barcelona, un "Pla Integral", dissenyat l'any 1985, tothom va començar a tenir una mirada més integral, transversal, interdepartamental i les coses es van anar complicant... i millorant!

El tema dels equipaments per a joves és una altra sèrie B que millor deixarem per a una altra ocasió.

No, els estudis d'Educació Social encara no existien, el que teníem eren els cursos de monitors i de directors d'educació en el temps lliure infantil i juvenil, que no estaven malament com a formació de base, però tampoc és que fos la formació ideal, però en aquell moment els educadors en el lleure eren els màxims experts en adolescents i joves, i, per tant, no és que fos una mala elecció que fossin els primers professionals de joventut, tret del fet que les administracions públiques van fixar tot el lideratge del món associatiu, deixant-lo tan orfe, que ens hem hagut d'esperar anys perquè es creés el tercer sector...

El 1986 es va crear l'INCANOP, l'Institut Català de Noves Professions. Efectivament, segurament demandats pels "nous" ajuntaments democràtics, va aparèixer una gran demanda de "noves professions", sense "noves formacions". Per això es va crear el curs de "Pedagogia del Lleure i Animació Sociocultural", el seu propi nom ja va ser una declaració d'idees... potser contradictòries de dos móns diferents i complementaris. Aquesta "nova" formació, considerada un "tercer nivell" en la formació d'educadors i educadores del lleure, va proporcionar una formació més interessant per als nous professionals de joventut: tècnics i tècniques de joventut, informadors/ores i dinamitzadors/ores juvenils vam aprendre a planificar, i a fer plans, programes, projectes, accions, a dissenyar indicadors i convertir l'animació sociocultural en quelcom més que una militància utòpica; la vam convertir en una eina, en una metodologia d'intervenció socioeducativa que convertia el que fins ara s'havia desenvolupat seguint el vell mètode d'assaig i error en una cosa més seriosa.

El 1992 comencen a Catalunya els estudis universitaris d'Educació Social. Per primera vegada a la universitat es parla de polítiques de joventut i de professionals de joventut. El 2004 es crea l'Associació Catalana de Professionals de les Polítiques de Joventut (AcPpJ) i a partir dels anys següents a la seva creació es comencen a fer estudis i censos de professionals, on es fa evident que la majoria del col·lectiu de professionals té com a formació acadèmica de base els estudis universitaris d'Educació Social, independentment de la seva categoria contractual, tendència que va en augment amb els successius censos de professionals.

Tant des de l'AcPpJ com des del CEESC, tal i com va explicar molt bé en Carlos Sánchez-Valverde en el darrer monogràfic dels *Quaderns d'Educació Social* «Educació social al segle XXI: madurant entre crisis, reptes i oportunitats. La "Casa Gran de l'Educació Social"»: l'Educació Social no s'acaba amb les educadores i els educadors socials. És un espai compartit (...) Hi cabem tots i totes! I en aquesta "Casa Gran" les polítiques de joventut i els professionals de joventut encara tenim molt camí per recórrer...

Fa uns dies vaig fer una piulada a twitter en referència a uns esdeveniments que van tenir lloc en una població del Baix Llobregat a l'àrea metropolitana de Barcelona, on un colla de joves es va esbatussar amb agents dels Mossos d'Esquadra, i fins i tot van causar alguns desperfectes als vehicles policials. La notícia va sortir força amplificada en totes les televisions, es disposava de les gastades imatges gravades amb telèfon mòbil que darrerament serveixen com a prova irrefutable de que el que es veu és la veritat, ja se sap, allò que la imatge val més que mil paraules. La premsa -perquè atribuir-li colors a aquestes alçades ja no té sentit- va aprofitar per donar a conèixer uns quants incidents més entre les forces i cossos de seguretat i grups de joves. Els botellons i els grups de joves es criminalitzen d'una manera desproporcionada.

La "rave" de Llinars del Vallès va ser "prime time" a totes les cadenes de televisió i va sortir a tota la premsa, criminalitzant de nou tot el col·lectiu de joves com a irresponsables propagadors de la pandèmia arreu del país.

No defensaré determinades conductes, és obvi, tot i que sempre és interessant obrir un debat sobre l'oferta d'oci per als joves, especialment d'oci nocturn... Tots serem o hem sigut joves.

Els joves fan conductes no apropiades, i també alguns jugadors de futbol adults i famosos, i també es fan unes "festes" d'entrega de premis de mitjans de comunicació força reprovables on assisteix gent molt important que ha de donar exemple, o cerimònies multitudinàries a la Sagrada Família, o manifestacions sense mascaretes i amb draps de colors de nostàlgics... Darrerament militars i polítics també estan donant un exemple lamentable en les seves conductes socials. Almenys s'esmenta de passada als mitjans.

En canvi, no he vist a les cadenes de televisió en "prime time" les iniciatives solidàries de joves a tot el país: xarxes de suport veïnal, voluntariat a diverses entitats: bancs d'aliments, Creu Roja, protecció civil... les entitats d'educació en el

lleure fent activitats a l'estiu, difusió dels hashtags #jóvenescontraelvirus #PorMiNoTeVasAContagiar, les tasques dels joves *makers* fabricant material sanitari, compartició de xarxes WiFi per donar el màxim de cobertura d'Internet a la comunitat... Mil projectes d'iniciativa dels propis joves que donen per fer un programa de "tele" cada dia, però no, hem de parlar de la "rave" i dels *botellons*... al final és veritat que els mitjans creen opinió i, està clar, tots els joves són uns irresponsables i l'expansió i propagació de la pandèmia és culpa seva.

És exactament el mateix que passa amb els immigrants, amb els menors no acompanyats, amb els presos, amb els sensesostre, amb els transsexuals, amb les dones víctimes de la violència masclista... les persones amb què treballem els educadors i les educadores socials. Lluitem contra els prejudicis i les generalitzacions; contra "l'estigma" que deia una amiga i companya de feina fa poc. Acompanyem en un procés llarg i difícil persones que simplement volen viure en pau, ser felices, estimar i ser estimades.

Durant les fases de la desescalada, la majoria d'ajuntaments es van haver d'enfrontar al terrible problema dels joves al carrer, joves sense cap oferta d'oci, sense equipaments, sense llocs on anar, sense professionals al costat... Joves fent botellons, en grups de més de sis, fent soroll... calia una intervenció ràpida, amb resultats ràpids, per apaivagar les queixes dels votants, vull dir, dels veïns i les veïnes, perdó.

Arreu van sorgir projectes i es van contractar professionals: integradors i integradores socials, educadors i educadores de carrer, educadors i educadores socials, agents cívics, mediadors i mediadores comunitàries, agents de salut, etc. sortien tots els vespres a parlar amb els grups de joves per tal que seguissin les mesures sanitàries de seguretat, no es barallessin amb els veïns i les veïnes, ni entre ells, fessin un bon ús de l'espai públic... En fi, es volia que les polítiques de joventut en les quals no s'havia invertit en anys, donessin resultats en tres mesos.

L'experiència ha estat molt interessant per als professionals de joventut en un camp que hem "redescobert", l'espai públic, el medi obert... els treballadors de *lo social* vam estar tant de temps demanant equipaments que ara que els tenim,

millors o pitjors, ens costa sortir-ne, ens costa deixar els ordinadors, els telèfons mòbils, les tauletes, el ciberespai... i descobrir, de cop, que no tenim ningú al carrer... Potser només els cossos i forces de seguretat.

El mateix que de cop i volta hem vist que ha passat amb les inversions en educació i en sanitat ha passat en els polítiques de joventut: manca de professionals, d'equipaments, de plans locals de joventut; de cop i volta trobem que un grup de joves s'enfronta als Mossos d'Esquadra en una població que té un Pla Local de Joventut caducat des de l'any 2016, que li caldrien uns equipaments i uns professionals adreçats a desenvolupar polítiques de joventut de qualitat... insisteixo en que no defenso cap conducta violenta, però, com sempre, més val prevenir que curar, i potser els veïns i les veïnes ens hem de mirar amb més atenció els programes electorals i tenir molt clar quines són les prioritats.

Darrerament, mirant els mitjans, em ve sovint a la ment la coneguda frase atribuïda a Sòcrates i que va escriure Plató: "Què els passa als nostres joves? No respecten la gent gran, desobeeixen els seus pares. Ignoren les lleis. Fan disturbis als carrers inflamats amb pensaments salvatges. La seva moralitat decau..."

La veritat és que la frase és una "fake" que porta més d'un segle donant voltes per diverses publicacions; en realitat les frases són de Kenneth John Freeman: un anònim estudiant de Cambridge que les va escriure el 1907, en un treball acadèmic. Com veieu al segle XXI continuem tenint els mateixos problemes que al segle XX, afortunadament la majoria de la població cada vegada disposa de més mitjans per contrastar les informacions i fer els propis judicis de valor. Tenir criteri propi costa, però per això estem els educadors i les educadores socials, per ajudar a tothom a tenir-lo.

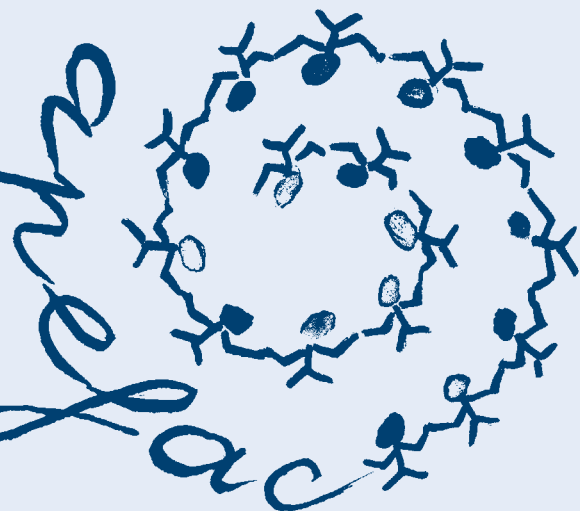
El que sí que està clar és que els joves són el futur de la societat i que si els governs no fan una bona inversió en polítiques de joventut de qualitat, en plans de joventut, en equipaments i sobretot en professionals, no valdrà de res curar coses que s'han de prevenir.

M'encanta que els plans surtin bé... tant de bo! ●

**L'any 1992
es parla
per primera
vegada de
polítiques
i de
professionals
de joventut
a la
universitat.**

Més informació:

- Web de l'AcPpJ: www.joventut.info.
- "Experiències de joventut activa en temps de confinament", publicades per E-JOVENTUT, l'Espai Virtual de Recursos per a les Polítiques de Joventut.

TEMPS DE COVID, QUI PÉNSA EN ELS ESPAIS FAMILIARS?

Aina Alegret, Rita Camps, Imma Jeremías, Rosa Mestre, Mònica Ruiz i Maria Rosa Estela, membres de la Junta de l'Associació de Professionals d'Espais Familiars a Catalunya.

Un milió i mig d'infants i adolescents van quedar totalment aïllats i invisibilitzats durant el confinament de la pandèmia. Un 20% eren menors de tres anys.

El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, quan va presentar l'Informe sobre els Drets de l'Infant-2020 va dir que s'havien pres mesures per a adults i explicades per a adults, però la participació i l'escolta dels infants havia estat absent.

La situació de pandèmia va provocar que molts infants no es poguessin relacionar, quedant reclosos a casa durant temps. Moltes mares han hagut de parir soles, sense l'acompanyament de la seva parella, molts avis i àvies no han pogut compartir i ajudar en la criança, els primers passos dels infants només s'han pogut gaudir a casa... La família ha viscut el dia a dia dins de casa, amb aïllament. Però durant aquest temps, sempre ha existit un desig creixent de COMPARTIR amb la resta de família i amistats tot allò que anava succeint. Bàsicament, els humans som éssers socials, necessitem interaccionar i relacionar-nos, i més quan iniciem una maternitat o una paternitat, en què tot és nou, apareixen molts dubtes perquè amb l'arribada d'un nadó ens trobem amb una "petita" gran responsabilitat entre mans. I ens cal un acompanyament.

Durant mesos només hem pogut compartir aquestes situacions a través de les pantalles. Què pot suposar, en un futur, créixer i relacionar-nos amb el món

exterior a través de les pantalles? Sense tacte, sense olor?

Les pantalles pot ser que ens apropin, però hi trobem a faltar quelcom tan bàsic com la presència.

Els infants tenen unes necessitats físiques, emocionals i socials que afecten directament el seu desenvolupament global. Poder sortir de casa és importantíssim, perquè quan sortim de l'àmbit domèstic ens fem visibles, podem interactuar a altres nivells, acudir a espais lúdics comunitaris, serveis de pediatria, escoles bressol, espais familiars... i ens relacionem amb altres persones. Els infants es fan presents i obtenim tots plegats una millor consciència de tot el que els passa. Si un entorn familiar no és l'òptim, l'aïllament de la família ens pot dissimular situacions de vulnerabilitat o negligència que posin en risc l'infant.

Valorem la importància que els municipis tinguin Espais Familiars, i tant els infants com els adults referents disposin d'un temps exclusiu compartit amb altres famílies i amb acompanyament de professionals.

Què son els Espais Familiars?

Són serveis acollidors per a grups de famílies amb infants de 0 a 3 anys, amb l'acompanyament de professionals experts (mínim 2 per grup). Són llocs de trobada i relació on s'afavoreix la socialització, l'intercanvi d'experiències, on es promou la

paraula i l'escolta, compensant l'aïllament familiar i social que pateixen algunes famílies.

Possibiliten que famílies amb fills i filles de la mateixa edat o similar puguin compartir vivències, expressar inquietuds i dubtes, manifestar il·lusions i expectatives, parlar de pors i d'alegries, intercanviar informacions, contrastar opinions, observar altres infants, maneres de fer i de pensar, conèixer altres cultures i formes d'educar, aprenent dels altres i amb els altres. Tot plegat es dona en un espai agradable, un clima distès, de confiança i respecte, on les persones no són jutjades. Els i les professionals fan una funció d'acollida i acompanyament oferint als progenitors una escolta activa, empàtica i respectuosa, una comprensió i contenció emocional, així com orientació i suport en relació amb la criança i l'educació dels fills i filles.

Paral·lelament, els infants es troben amb professionals que els acullen personalment, en un espai de relació entre iguals, ric en possibilitats de joc i experimentació, un entorn segur i acollidor d'ambient agradable i estimulants, amb joguines i materials adequats a la seva edat, amb propostes per jugar i relacionar-se amb altres infants i adults del grup. Els progenitors s'hi poden implicar més o menys, i també observar.

Són serveis preventius i generadors de dinàmiques comunitàries, llocs privilegiats per treballar les relacions vinculars i l'autonomia dels infants.

Són serveis universals que existeixen des de 1987, amb dependències diverses, conduïts per professionals de formacions diferents, de psicologia, pedagogia, psicopedagogia, educació infantil, treball social, infermeria... també d'EDUCACIÓ SOCIAL, aportant des d'aquest camp una mirada socioeducativa molt interessant i complementària a les d'altres intervencions professionals.

Com s'han trobat els Espais Familiars en l'epidèmia de la COVID-19?

Els Espais Familiars s'han vist afectats de maneres semblants a les que han patit altres serveis adreçats a la ciutadania. La pandèmia els ha tocat de ple amb una diferència respecte d'altres serveis de l'administració, ja que no s'hi han donat directrius específiques per fer front a la responsabilitat de seguir oferint l'atenció a les famílies.

La dificultat prioritària dels Espais Familiars és que no tenen una normativa específica, i en cada municipi poden dependre de regidories diferents. A tall

d'exemple, si depenen d'Educació, es consideren serveis educatius. Si depenen de Serveis Socials, són serveis socioeducatius. Aquest fet ha dificultat la interpretació de directrius en cada fase de la COVID-19. Com a conseqüència s'han generat incerteses i dubtes en molts municipis, un fet que ha provocat que no s'estiguin oferint aquests serveis presencials en un moment en què són molt necessaris.

Gràcies a la implicació i creativitat dels professionals que treballen en aquests serveis, alguns Espais Familiars s'han posat en marxa de diverses maneres: reduint el nombre de les famílies dels grups, utilitzant altres recursos, fent atenció individualitzada, fent els grups d'acompanyament en sessions virtuals si no poden ser presencials, consultes per correu electrònic, trobades a l'aire lliure, en jardins o parcs de la ciutat... Tot amb les mesures de prevenció recomanades: rentat de mans, mascaretes i separació dels adults, finestres obertes, materials preparats per cada grup (amb neteja posterior i uns dies de quarantena).

El col·lectiu de professionals d'Espais Familiars s'ha mobilitzat constantment per compartir l'estat d'ànim i buscar alternatives. La constant ha estat la solitud amb què s'han trobat. Els professionals s'han posat en contacte entre si per valorar i gestionar com poder reobrir els serveis.

En el primer confinament, molts professionals es van adreçar a APEFAC demanant assessorament, fet que s'ha anat repetint. S'han fet tres trobades virtuals per compartir aquesta preocupació i en gran grup trobar-hi sortides.

El sentir del col·lectiu és que les famílies reclamen els espais presencials. Les famílies que no tenen el servei oberts o es troben fent grups virtuals, demanen presencialitat amb grups reduïts; exposen que estan molt soles i que necessiten que els seus fills i filles es relacionin amb altres criatures. Moltes famílies no tenen més familiars a prop, viuen fa poc al municipi i no tenen coneguts. Abans de la pandèmia, ja es donaven situacions semblants, ara agreujades per la por de sortir al carrer. Hi ha famílies que no saben què fer amb les criatures ni com i per la seva salut emocional necessiten compartir el procés de criança.

De les dificultats n'hem d'obtenir oportunitats.

Considerem que és un moment per promocionar i mantenir els Espais Familiars en actiu, perquè vetllen per la qualitat de vida dels infants petits i de les seves famílies, oferint un entorn segur, cuidat amb la presència i amb l'acompanyament de professionals, en pro d'una cultura d'infància permanentment renovadora. ●

EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL

TERRITORI EDUCADOR ENS MENGEM LES VALLS

Territori educador. *Ens mengem les valls* va néixer l'any 2016 amb la voluntat de transferir a les escoles de primària del Ripollès, la Vall del Ges i el Bisaura, l'experiència del projecte *Ens mengem la vall*, promogut per l'Associació Cultural i Gastronòmica de Cuines de la Vall de Camprodon a l'escola Dr. Robert de Camprodon.

El projecte té com a objectiu promocionar una cultura d'alimentació sana, de qualitat i de proximitat a la població local.

1. Donar a conèixer els productes locals

Les actuacions del projecte han consistit en donar a conèixer els productes locals més significatius del territori -la carn de vedella, els làctics i formatges, la carn de xai i de cabrit, la trumfa de la Vall de Camprodon i la patata del bufet d'Orís, la carn de pollastre i els embotits- als alumnes de les escoles que participen en el projecte, amb el treball a l'aula mitjançant materials pedagògics especialment dissenyats per al projecte.

2. Dignificar la professió del sector primari

Les dades del sector agrari mostren una constant pèrdua d'explotacions i de mà d'obra. Per tal de posar en valor i donar a conèixer el món de la pagesia entre els alumnes, es realitzen visites a ramaders, agricultors i productors agroalimentaris locals, en aquestes visites els alumnes coneixen la feina que fan al camp, la granja o a l'obrador.

Amb la situació actual de pandèmia, algunes d'aquestes visites no es poden dur a terme i s'ha proposat al ramader i/o productor que siguin ells els que visitin les escoles tot explicant la seva professió a l'aula; aquesta proposta s'acompanya de vídeos educatius.

3. Afavorir el consum de proximitat

Per altra banda, pretén afavorir el consum de proximitat a través de la generació d'un sentiment de pertinença i identitat entorn al producte local i l'activitat tradicional del territori.

És clau comptar amb els diferents col·lectius de cuina del territori, l'Aula d'Hostaleria del Ripollès i els comerços de producte de proximitat.

4. Promocionar els productes agroalimentaris locals de qualitat i incentivar la cuina de muntanya vinculada a la pagesia

Amb el projecte també es pretén promocionar els productes agroalimentaris locals de qualitat i incentivar la cuina de muntanya vinculada a la pagesia.

L'Associació Leader compta amb un element de promoció que és la *food truck* divulgativa del producte local i patrimoni gastronòmic del Ripollès i de la Vall del Ges Orís i Bisaura. Amb aquesta food truck que anomenem "La tartana de les Valls" s'han realitzat tastets durant les sortides escolars lligades al projecte.

5. Triple benefici

Treballar per la promoció del producte agroalimentari del territori a les escoles, suposa alinear totes les parts en la generació del triple benefici: jo guanyo, tu guanyes, el nostre entorn guanya. En aquest sentit, hi guanyen els productors, els comerciants de producte de proximitat, els restauradors; hi guanyen les famílies del territori, i també hi guanya el territori des de l'aspecte ambiental i de conservació de la biodiversitat.

Un dels objectius del projecte era introduir producte local als menjadors escolars, objectiu que s'ha assolit en part però no en la mesura que hauríem desitjat, ja que la diversitat en la gestió dels menjadors no ha estat un vector d'ajuda, com tampoc el preu dels menús que actualment hi ha per destinar als menjadors. Malgrat tot, tots ells, han anat incorporant producte de proximitat amb la voluntat de millorar-ho en la mesura de les seves possibilitats.

La curiositat del projecte ha estat el gran èxit en les sortides escolars on ha quedat palès que els infants del nostre territori (malgrat ser territoris de muntanya i rurals) no coneixen el seu entorn ramader i agrari més proper. Els infants aprenen a valorar el seu entorn, la professió del sector primari, en moltes ocasions menystinguda i a conèixer els productes locals de proximitat.

Aquest projecte va iniciar-se al curs 2016-2017 amb la participació de 4 escoles de primària, de les 14 existents al nostre territori (Ripollès- Vall del Ges, Orís i Bisaura), i al curs 2018-2019 ja n'eren 13! Aquest èxit de participació ha estat gràcies als resultats que s'han assolit. ●

Aquest projecte és un dels que es van presentar en la primera activitat emmarcada en el "#ESRural - Educació Social en entorns rurals", un projecte del CEESC que neix per visibilitzar la maduresa de la professió als pobles i les comarques per inspirar l'Educació Social. Trobareu més informació a la web del CEESC.

ATRAPADES ENTRE EL TERRA ENGANXÓS I EL SOSTRE DE VIDRE

CNL DE BARCELONA
Delegació de l'Eixample
C/ Calàbria, 66, 2n
08015 Barcelona

Encara avui, al segle XXI, disposem d'un munt d'expressions que fan referència a les diverses dificultats amb què es troben les dones per desenvolupar-se normalment en l'àmbit laboral. En aquest article en volem comentar dues.

En primer lloc, farem esment de la forma *sostre de vidre*, que va ser utilitzada per primera vegada en anglès (*glass ceiling*) l'any 1986 en un article publicat al *The Wall Street Journal* per referir-se a les barreres invisibles que dificulten o impossibiliten l'accés de les dones a càrrecs de responsabilitat.

Malgrat la seva capacitat i els seus èxits laborals, les dones continuen trobant més dificultats que els homes a l'hora d'ascendir en el món de l'empresa. Aquestes traves tenen més a veure amb el rol que els ha assignat tradicionalment la societat, que no pas amb els seus mèrits professionals ja que, com que normalment elles segueixen dedicant més hores a la família, tenen menys temps real per créixer professionalment.

El segon terme que volem presentar avui, de creació més tardana però paral·lel al primer, és el de *terra enganxós*. Aquesta expressió remet a la càrrega de tasques que culturalment s'atribueixen a les dones i que els impedeixen d'abandonar determinades ocupacions tradicionalment molt feminitzades (relacionades sobretot amb les cures, la família o la llar) per accedir a altres àmbits.

Totes dues expressions s'han generat a partir d'una metàfora, un recurs molt habitual a l'hora de crear terminologia nova. La metàfora és una figura retòrica que consisteix a utilitzar un mot que expressa literalment una cosa per expressar-ne una altra que hi té alguna semblança.

Podeu consultar les fitxes del TERMCAT *sostre de vidre* i *terra enganxós* per veure'n la definició i els mots equivalents en castellà, anglès, francès i alemany. ●

PUBLICACIONS D'INTERÈS

LA COORDINACIÓN DE PARENTALIDAD Y SU DESARROLLO PROFESIONAL

Coordinador: Jesús Lorenzo Aguilar

Edita: Ediciones Lorca

La coordinació de parentalitat i el seu desenvolupament professional és un manual amb formularis, models i documents de suport per a l'exercici professional. La doctrina defineix generalment com a coordinació de parentalitat aquell procés alternatiu de resolució de conflictes en l'àmbit familiar centrat en els fills, en virtut del qual un

professional format en tècniques de mediació, dret de família, psicologia i/o salut mental, assisteix els progenitors en situació d'alta conflictivitat a implementar el seu pla de parentalitat, ajudant-los a resoldre les seves disputes, educant-los pel que fa a les necessitats dels seus fills amb el consentiment previ de les parts o del jutjat i prenent decisions en base als termes o condicions establerts en la resolució judicial.

RECURSOS DE LA UNIÓN DE ASOCIACIONES FAMILIARES (UNAF)

GUÍA DE FAMILIAS RECONSTITUIDAS

Autor: Fernando de Yzaguirre García

Manual d'orientació per entendre el funcionament d'aquesta estructura familiar i els aspectes fonamentals del procés de reconstitució familiar.

GUÍA DE MEDIACIÓN INTERGENERACIONAL DESDE UN ENFOQUE SISTÉMICO: FAMILIAS CON ADOLESCENTES

Autor: Gregorio Gullón Arias i Belén Rodríguez-Carmona Velasco

Guia basada en l'experiència de la UNAF l'objectiu de la qual és orientar els professionals que treballen amb famílies amb fills adolescents en el treball de mediació amb enfocament sistèmic. ●

COM REACCIONAR DAVANT L'EXTINCIÓ DEL NOSTRE CONTRACTE DE TREBALL?

IACTA, Cooperativa d'assessorament jurídic i de transformació social.

uan ens trobem davant l'extinció del nostre contracte de treball, hem de saber com reaccionar, sobretot si la causa és un acomiadament que no prevèiem, atès que la situació ens pot trobar fora de joc i amb pocs reflexos per protegir-nos.

La primera recomanació és signar tots els documents que ens donin posant "no conforme" i la data, per així no perdre l'opció de reclamar més endavant. A més a més, si al moment no ens lliuren les quantitats degudes i reconegudes al document de liquidació, recomanem afegir "pendent de cobrament". També és molt important que ens donin còpia de tot el que signem i si no ho fan recomanem no signar, ja que l'empresa sempre podrà notificar-nos l'acomiadament enviant-nos un burofax. Pot passar que l'empresa ens faci xantatge dient que si signem "no conforme" no pagarà la liquidació, una pràctica completament irregular que recomanem denunciar.

Què ens han de pagar?

Sigui quina sigui la causa de finalització del contracte, ens han de pagar:

- 1) el salari del mes en curs,
- 2) la part proporcional de les pagues extraordinàries que hem generat fins al nostre últim dia, sempre que no les tinguem prorratejades,
- 3) la part proporcional de les vacances meritades i pendents de gaudir.

Pel que fa al preavís de 15 dies, només és obligatori en cas d'acomiadament objectiu o de finalització dels contractes temporals de durada superior a un any. Si l'empresa no compleix amb el preavís, l'haurà d'incloure a la liquidació. Totes les quantitats esmentades ens les han de pagar, fins i tot si hem signat "no conforme". Si l'empresa no ho fa, tenim un any per reclamar-les.

Tinc dret a una indemnització?

Depenent del tipus de contracte o finalització tenim dret a diferents tipus d'indemnització:

- a) a la finalització dels contractes temporals, tenim dret a una indemnització de 12 dies per any treballat, excepte si es tracta d'un contracte d'interinitat o formatiu.
- b) si estem davant d'un acomiadament objectiu, ens han de pagar 20 dies per any treballat fins a un màxim de 12 mensualitats.

Aquestes quantitats també ens les han de pagar encara que signem "no conforme". Només en els casos d'acomiadaments objectius per raons econòmiques es pot eximir l'empresa del pagament de la indemnització si acredita que no té diners per fer-ho. En aquest cas, caldrà reclamar la indemnització judicialment.

Per contra, no ens han de pagar una indemnització si:

- a) ens acomiaden disciplinàriament,
- b) estem en període de prova -cas en què realment no estem davant d'un acomiadament sinó davant d'un desistiment de l'empresa, és a dir, no han de justificar-ho,
- c) i a la finalització dels contractes temporals d'interinitat.

Això no vol dir que no puguem tenir dret a una indemnització: si l'acomiadament disciplinari fos improcedent, tindríem dret a una indemnització de 33 dies per any treballat fins a un màxim de 24 mensualitats. Davant d'aquesta situació, recomanem cercar assessorament jurídic.

I la indemnització de 33 dies?

Com veiem, aquesta és la indemnització prevista per als acomiadaments disciplinaris o objectius declarats improcedents per un jutge o jutgessa. Ara bé, pot passar que l'empresa s'avanci i, sabent que no existeix causa per acomiadar, reconegui la improcedència a la mateixa carta o ho faci implícitament pagant-nos 33 dies d'indemnització per any treballat.

I si no tinc carta d'acomiadament?

Pot passar que l'empresa ens acomiadi verbalment, dient-nos que no tornem al dia següent. Si ens trobem en aquesta situació hem de buscar assessorament jurídic al més aviat possible, atès que haurem d'enviar un burofax exigint que ens notifiquin per escrit quina és la nostra situació.

I després, què puc fer?

En tots els casos recomanem buscar assessorament jurídic, ja sigui fent servir el servei que ofereix el Col·legi, acudint a un sindicat o al vostre advocat o advocada de confiança. No només per saber si ens han pagat tot el que ens deuen, sinó perquè en molts casos tindrem marge per impugnar la decisió empresarial, la qual cosa s'ha de fer en un termini de 20 dies hàbils. ●

AL BLOG DEL CEESC

3 de novembre Artteràpia i resiliència

Des del CEESC vam iniciar una col·laboració amb Resicare Project i concretament amb l'Asociación Animación Arteterapia, en virtut del qual van organitzar uns mòduls formatius dirigits a educadores i educadors socials. Ens van escriure aquest text per al blog en què ens parlen sobre com l'artteràpia és una molt bona eina per a la resiliència.

14 de gener Biblioteques que eduquen des d'un servei universal

Entrevistem les primeres educadores socials contractades en biblioteques per una administració, en aquest cas l'Ajuntament de Barcelona, i en Juanjo Arranz, director d'Acció Cultural i Educativa de Biblioteques de Barcelona.

28 de gener De la ignorància i el nostre món occidental civilitzat

Una educadora social ens planteja una reflexió al voltant de conceptes contraposats com primer món / tercer món, civilitzats / no civilitzats, desenvolupats / no desenvolupats i ignorants / savis, i es pregunta on està la frontera entre els uns i els altres. ●

Recupera les publicacions del blog a ceesc.blogspot.com/

CONEIXEMENT **I DISCURS** **PROFESSIONAL**

Tenim nova secció de la web on recollim les relatories de les activitats realitzades pel CEESC a l'entorn de determinats temes d'interès professional. Aquí us fem un recull dels darrers materials publicats.

Celebrem i construïm professió

Relatoria d'aquesta sisena edició en què, de nou, vam donar veu a l'alumnat amb millor expedient acadèmic i també a l'alumnat amb els Treballs de Fi de Grau d'Educació Social amb la nota més alta de Catalunya del curs passat.

Gargar o com l'art pot transformar un poble

Vídeo i relatoria d'aquesta càpsula sènior en què vam parlar amb l'Eloi Bergós, alcalde de Penelles del projecte Gargar i de com l'art i la cultura són expressions íntimes i col·lectives que ajuden les persones, i també a la comunitat, els pobles i les ciutats.

Activar-se, emprendre o inventar-se en Educació Social

Vídeo i relatoria d'aquesta trobada virtual en què es van donar a conèixer aspectes bàsics a tenir en compte a l'hora d'activar-se i intentar tirar endavant un projecte propi o compartit entre un equip.

Diàlegs d'ètica en temps de pandèmia

Relatoria d'aquesta primera sessió de dues on volem crear un espai per tal de recollir els interrogants i inquietuds que els professionals s'hagin pogut plantejar al llarg d'aquests set mesos que portem de pandèmia i oferir un lloc on formular les preguntes i dilemes ètics que ens estem fent i que no tenim temps de compartir amb altres.

L'educació social, ofici vell, professió nova, i el repte del COVID 19

Vídeo i document de presentació de la conferència organitzada per la Comissió Intercol·legial de Sèniors i impartida per en Lluís Vila, vicepresident del CEESC.

La praxis de la mediació, encerts i reptes

Vídeo i relatoria d'aquesta càpsula celebrada a l'entorn del Dia Europeu de la Mediació (21 de gener) organitzada com un debat enriquidor i participatiu sobre la Mediació per tal que tant professionals com persones interessades en el tema puguin participa-hi.

Gestió de l'habitatge i el model d'atenció i acompanyament cap a les persones sense llar

Vídeo i relatoria d'aquesta càpsula en què vam parlar sobre el dret de l'habitatge de les persones en situació d'exclusió social i, específicament, de les persones sense llar.

Biblioteques que eduquen des d'un servei universal

Vídeo i relatoria de la segona Càpsula Sènior, amb el suport del projecte RetinES del CEESC on es va visualitzar el documental "Creixer leyendo. Per una biblioteca inclusiva des de la infància". ●

Trobareu tots els materials aquí: <https://ceesc.cat/documents-publicacions/relatories>

Davant aquesta realitat, amb la qual segurament tothom s'hi pot identificar, us vull animar, a vosaltres que em llegiu, a no decaure davant de tantes injustícies i de tanta por, a mirar-nos la vida amb POSITIVITAT, i us encoratjo a DONAR EL PAS, a sortir de la gàbia, sigui quin sigui l'objectiu, PERQUÈ HI HA PORS QUE REQUEREIXEN UNA ACCIÓ, i només així les podrem combatre. ●

SERVEI D'ACOMPANYAMENT I ORIENTACIÓ EN PROCESSOS D'OPOSICIÓ

Des de fa temps, diverses administracions locals i la Generalitat de Catalunya estan convocant places per accedir a llocs de treball per a professionals de l'educació social i es preveu que se'n convoquin més.

Des del CEESC, ja fa un temps que vam detectar la necessitat de les educadores i els educadors socials a tenir un servei que els ajudés a preparar els processos de selecció i les oposicions (a més de la formació que ja estem impartint al respecte) i és per això que des de l'any 2019 oferim el Servei d'Acompanyament i Orientació en Processos d'Oposició (SAOPO) que, des dels seus inicis, ha ofert 29 serveis a 21 persones. Així mateix, des del CEESC oferim formacions específiques per preparar els processos de selecció, amb un gran èxit de participació.

Per accedir a treballar a l'administració pública s'han de passar una sèrie de proves de coneixements, teòrics i pràctics, i mèrits. El SAOPO ofereix 3 nivells d'acompanyament dins del servei, depenent de les necessitats:

Orientació:

- Si tens algun dubte sobre unes bases específiques d'un procés de selecció t'ajudem a resoldre'ls.

Per exemple: destacar aquells elements més importants a tenir en compte; resoldre dubtes o incidències relacionades amb el procés de selecció; definició de conceptes que generen dubtes, etc.

Planificació:

- En el cas que necessitis assessorament i acompanyament a planificar l'estudi en un procés de selecció et podem donar un cop de mà.

Per exemple: t'orientarem i assessorarem de forma personalitzada en la forma d'organitzar el

temps, calendaritzant el procés d'estudi, coneixent tècniques d'estudi, etc.

Acompanyament:

- **Temari específic.** T'orientem en el contingut que han de tenir els temes específics de dues maneres:
 - Proposta de fonts bibliogràfiques que et poden ajudar a elaborar el temari.
 - Revisió i valoració del contingut dels temes que ja hagi redactat (revisió, modificació, aportacions de millora, etc.).
- **Proves pràctiques.** T'acompanyem en el procés d'estudi per simular i practicar supòsits pràctics. Se't faran arribar exemples de proves pràctiques, perquè facis l'exercici com si fos l'examen. Una vegada entregades, se't revisaran i se't retornaran amb totes aquelles valoracions que et puguin ajudar a millorar.

Durant el 2020, el servei s'ha ofert íntegrament en format virtual. Es fan pressupostos personalitzats.

El servei està gestionat per la **Dra. Núria Ferrer i Santanach**, educadora social (col. 8446), pedagoga (col. 948), Màster en models i estratègies d'acció social i educativa en la infància i adolescència, Màster en Coaching Directiu i Lideratge, i Doctorat en Educació; amb 14 anys d'experiència en l'àmbit dels serveis socials locals. Ha estat col·laboradora de l'Escola d'Administració Pública durant 9 anys. Formadora, coach i consultora; i, actualment, col·labora amb la Universitat de Girona, la Universitat Oberta de Catalunya, i fa supervisió a equips de serveis socials.

Si t'interessa el servei, omple el formulari que trobaràs a l'apartat Serveis de la nostra pàgina web.

Recorda que pots trobar tota l'oferta de convocatòria d'oposicions al servei de Borsa de treball del CEESC. ●

REDUEIX LA TEVA QUOTA SI ESTÀS A L'ATUR

Com ja sabeu tenim una quota trimestral reduïda adreçada a professionals en situació d'atur. Per tal de millorar la gestió dels rebuts, publiquem el calendari per sol·licitar l'aplicació d'aquesta quota.

	2n trimestre 2021	3r trimestre 2021	4t trimestre 2021	1r trimestre 2022
Període per sol·licitar la quota reduïda	del 8 al 17 de març	del 4 al 15 de juny	del 6 al 16 de setembre	del 3 al 15 de desembre
Cobrament	principis d'abril	principis de juliol	a principis d'octubre	principis de gener

Per sol·licitar la quota cal presentar la següent documentació i actualitzar-la cada trimestre:

- a) Sol·licitud escrita a la Junta de Govern del CEESC (la podeu trobar a la nostra web).
- b) DARDO o informe del SOC conforme s'està inscrit en aquest servei. Podeu descarregar-vos-el a la web del SOC: <https://www.oficinadetreball.gencat.cat/socfuncions/CanvildiomaDemandants.do>
- c) Certificat de la Tresoreria de la Seguretat Social amb el resum de cotitzacions, o amb la indicació que no s'ha cotitzat mai (per poder tramitar-lo truqueu al tel. 901 502 050 o bé sol·licitant-ho a la web de la Tresoreria). Aquesta informació només cal que la presentin els nous sol·licitants de la quota reduïda. ●

DESCOMPTES COMERCIALS

902 531 333

RESERVES@GRIMALDITOUR.COM

L'oferta *Llança't a l'estiu* ofereix als membre del CEESC un 20% de descompte que s'aplica a passatge bàsic, a l'acomodació en butaca, al suplement de la cabina, als animals i als vehicles

- Vàlid per a reserves efectuades fins al 31 de març de 2021.
- Vàlid per a viatjar del 15/06 al 15/09 de 2021.
- Vàlid per a les línies Barcelona - Civitavecchia i Barcelona - Porto Torres i vv.

Totes aquesta promocions s'acumulen amb el descompte del col·lectiu que és del 10%.

Trobareu més informació sobre aquesta oferta a la web del CEESC.

Faro Fitness Center, ofereix als membres del CEESC la matrícula gratuïta, sense permanència i un 18% de descompte en la quota *Full time* de Fitness i activitats dirigides.

Dades de contacte:

Balmes 21, baixos. Reus.

Tel.: 977 755 029 / 626 059 050

info@farofitnesscenter.com

PREMI QUIM GRAU

El passat 19 de novembre va tenir lloc l'acte de presentació del treball guanyador de la **6a edició del Premi Internacional en Educació Social Joaquim Grau i Fuster** a l'espai Torre Barrina de l'Hospitalet de Llobregat tot i que, a causa de la pandèmia, a l'acte ens van acompanyar únicament els ponents, i es va retransmetre per streaming a través de youtube.

Gemma Sambola, educadora social i guanyadora del Premi, va presentar el seu llibre "Pensar els espais, donar un lloc. Pràctica educativa en espais de vida per a infants i adolescents tutelats", editat per Nau Llibres.

La intenció que impulsa el llibre, el seu desig, és pensar i fer un exercici de programatització dels espais que oferim als infants i adolescents en les institucions de protecció a la infància, els espais dels CRAE.

Els motius de rellevància que argumenten la importància del tema són, per una banda, l'estreta vinculació que podem oferir entre l'espai i el lloc que li donem a un infant, i la nostra relació educativa i en la societat; la segona fa referència al benestar dels infants: elements físics com la llum, la mida, els colors, influeixen en la salut de la persona, així com elements més complexos, com la privacitat, el respecte o el confort, ja que són espais de vida durant molts anys; i la tercera idea, fa referència als drets dels infants, tals com el diàleg i el dret de participació, i de ser escoltats.

Tal i com explica la Gemma, darrere del disseny dels espais hi ha també una ideologia. Un espai és un terme que abasta diferents disciplines: psicologia ambiental, filosofia, sociologia, antropologia i disseny.

Se sap que hi ha una influència del context ambiental en el comportament tot i que sabem que cada subjecte és particular i l'experiència de l'espai respon a qüestions subjectives. Tot i amb això, construir vincles identitaris amb els llocs és natural

i necessari, així com ho és tenir espais de privacitat, de descans, d'intimitat, de desconexió i de silenci. L'amuntegament pot ser una font d'estrès.

Tenir cura de l'infant és un previ al treball educatiu. La cura dels espais és una d'aquestes tasques prèvies que podem vincular a allò educatiu; és una tasca que permet veure què els interessa. A partir d'aquí, és necessari imprimir les seves marques i els seus trets identitaris, fet que compleix una funció en el seu desenvolupament, i és un procés que, com a educadors i educadores, podem acompanyar.

Poder gestionar el propi espai implica projectar-se i treballar el propi desig i s'ha de tenir en compte la vinculació que establim amb els llocs i els espais i que un trencament sobtat amb aquests pot provocar conseqüències rellevants.

Així doncs, la institució residencial cal pensar-la tant com a espai per a l'infant, com a espai de l'infant. Que esdevingui un lloc per a ells. Tenir clar aquest aspecte ajudarà l'entorn residencial, que ha d'oferir elements de confort, i treballar per tal que la quotidianitat esdevingui tan acollidora com sigui possible.

Taula professional

A la presentació van acompanyar la **Gemma Sambola**, en **Sergi Valera**, doctor en Psicologia; l'**Araceli Lázaro**, educadora social i pedagoga, i la **Merche Vicent**, educadora social, als quals se'ls van plantejar algunes preguntes.

Quines implicacions té poder gaudir o no d'un espai de seguretat, confort i intimitat per als adolescents?

Per a en Sergi Varela tendim a fer una dissociació entre els espais i les persones. Som capaços de generar afectes sobre les coses, sobretot espais que són més susceptibles de rebre això, tals com

la nostra llar. Tenim la capacitat de convertir espais amb significats, i és important tenir espais primaris on poder desenvolupar aquestes facetes. La nostra llar compleix una sèrie de funcions de caràcter psicològic, mental i emocional molt importants: seguretat, estabilitat i identitat. Establir processos d'apropiació és clau en els adolescents.

Quins aspectes us semblen més rellevants?

En Sergi Valera respon que a través del procés d'apropiació incorporem elements simbòlics que ens donen sentit, i també estem incorporant una certa manera de fer, de desenvolupar-nos. Hi ha barris més exclosos, fet que explica que els espais puguin discriminar les persones: prejudicis, estigmatització... Una manera de treballar la inclusió seria treballar el significat sobre els nostres espais.

Es demana a l'Araceli Lázaro que faci un balanç sobre el tipus de cura que es té dels infants als CRAE.

El procés de cura ha millorat però encara queda molt per fer. És un procés inacabat. Hi ha una lluita permanent entre la història i el desig de canviar-la. Inclús la paraula que els designa ha anat variant: de "reformatori" a "centre residencial". Aquesta conceptualització social encara condiciona molt. La convenció dels drets dels infants va aportar una mirada més democràtica, que dona veu als infants que els atorga drets civils, socials i de participació.

Els centres de petit format mostren millors resultats per als adolescents. Però el pla de reconversió no és fàcil. Per fer-ho, s'hauria d'aprofundir en 3 eixos: el primer eix és com assumim socialment, professionalment, políticament i culturalment que tenim un sistema de protecció completament desconnectat de la realitat.

El segon eix és la facilitat que té la gent de parlar del tema econòmic. Frases com: "els centres no són rendibles si no tenen més de 20 places", només es podria dir si féssim estudis d'impacte. Cal pensar d'una altra manera! Precisament en estructures més petites es pot treballar més intensament i, per tant, de manera més efectiva.

El tercer eix és un tema comunitari. Un servei integrat en un barri la majoria de vegades genera rebuig per part dels veïns. La imatge social no facilita l'atenció residencial.

Com es planteja el treball dels espais residencials per als educadors?

La Merche Vicent respon que convocaria l'equip a preguntar-se quina és la relació que cadascú estableix amb els seus espais d'intimitat per tal de connectar millor amb els infants i ser capaços de mesurar-ne la importància.

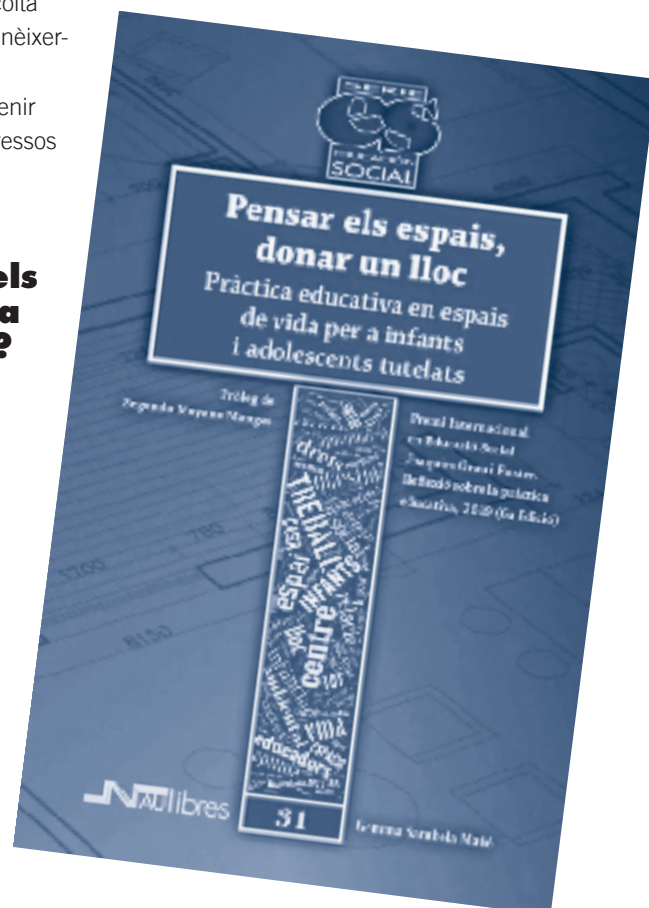
S'han de qüestionar les sospites i desconfiances vers els infants, la mirada estigmatitzada. Confiar en ells i en la seva pròpia disciplina. Caldrà pensar en els recursos necessaris i reivindicar-los. Cal imaginar, ser creatius, agosarats i preguntar-nos: com establir espais de cura sense caure en el control sistemàtic?, com gestionar espais d'intimitat en una institució pública?, com resoldre la paradoxa de crear una llar dintre d'una institució? És necessari generar relats de vida en un espai transitori.

La participació dels infants és un dret inherent a l'acte educatiu. No és només un dret, sinó una exigència. Cal veure quina participació oferim als nostres infants i hem de tenir clar que cada infant ho farà de forma personal. Facilitar processos participatius implica educar la participació, amb processos adaptats, on l'adult es faci responsable de transmetre'n la importància.

Caldrà mantenir una escolta activa amb l'infant i reconèixer-li la paraula, donar-li experiències positives. Tenir en compte els seus interessos i gustos particulars.

On començar per millorar els espais, alguna eina pràctica?

La Gemma Sambola respon que caldria començar pel primer moment, quan obrim la porta. L'habitació que donem, el seu disseny, té molt a aportar, és interdisciplinari i té a veure amb allò que li donem a l'infant, amb la intimitat que li estem oferint en la seva acollida.

Per què es potencien més els centres residencials i no tant les famílies d'acollida?

L'Araceli Lázaro respon que darrere d'això no hi ha una planificació amb mala intenció, sinó que els centres residencials són més factibles i fàcils; hi ha avenços però continua essent més fàcil. El criteri de centre és que hi hagi una plaça; el criteri familiar és molt més complex i llarg.

L'acte, conduït per **Meritxell Martínez Pauné**, periodista i directora del mitjà Tot Barcelona, també va comptar amb una taula inaugural formada per **Antonio Rosa**, president de GRES; **Mª Rosa Monreal**, presidenta del CEESC; **Jesús Husillos**, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de l'Hospitalet; **Iolanda Moragues**, cap del Servei de Suport de Programes Socials de la Diputació de Barcelona, i **Ester Sara Cabanes**, directora de la DGAIA.

ALGUNES CITES

- “Els vincles amb els espais promouen que s'estableixin sentiments de comunitat, de seguretat i de pertinença, i aquest vincle es caracteritza pel desig de permanència al lloc.” **Gemma Sambola**.
- “Som capaços de generar afectes sobre les coses, sobretot espais que són més susceptibles de rebre això, tals com la nostra llar.” **Sergi Varela**.
- “La societat ens orienta cap a uns tipus de relacions cada cop més individuals; però som éssers socials, necessitem dels altres, ens costa viure sense tocar-nos, abraçar-nos, veure els amics i la manca de cultura.” **Antonio Rosa**.
- “L'ús dels espais públics s'ha d'aprofitar, no podem perdre el seu ús i la seva vàlua.” **Ester Sara Cabanes**.
- “Reflexionar sobre el tipus d'espai que oferim a un nen i adolescent forma part del procés educatiu.” **Gemma Sambola**.
- “El que m'ha agradat molt del llibre és com resol la connexió entre la teoria i la pràctica. Fa veure que són temes complementaris; fa de la teoria una pràctica.” **Merche Vicent**.

SOBRE EL LLIBRE...

El llibre, editat per Nau Llibres, ja està a la venda (www.naullibres.com)

El vincle que generem cap al nostre espai d'intimitat i descans, la nostra llar, és, sobretot durant la infància i l'adolescència, una font important de benestar, estabilitat i sentiment de pertinença. Cuidar-ne tant els elements físics (llum, temperatura, colors) com els més emocionals (personalització, intimitat) són aspectes crucials perquè un nen o adolescent pugui sentir-se estimat, respectat i valorat. El que nosaltres com a societat puguem oferir a aquests espais residencials és responsabilitat de tots i és important prendre consciència de la seva importància. La guanyadora de la sisena edició del Premi Quim Grau, la Gemma Sambola, fa un treball formidable sobre aquest tema i ho recull en el seu llibre: “Pensar els espais, donar un lloc. Pràctica educativa en espais de vida per a infants i adolescents tutelats”. ●

AMB EL FESTIVAL DE LES ARTS COMUNITÀRIES DE CATALUNYA (EL FAACCC!)

Del 12 al 15 de maig del 2021, si la situació ho permet, tindrà lloc el primer Festival de les Arts Comunitàries de Catalunya, que comptarà amb el CEESC com a entitat col·laboradora.

A través de la coordinació de Basket Beat i enmig de la crisi de la COVID-19, diferents col·lectius, organitzacions, universitats i administracions ens hem reunit per tal de pensar i construir una cita que ja feia anys que el sector, de manera inconscient, demanava. Perquè no hi ha dubte que ens els últims deu anys les arts comunitàries a Catalunya han crescut de manera exponencial: en obres, projectes, propostes, col·lectius, entitats, educadores, educadors socials, artistes i altres professionals que s'hi dediquen, investiguen, s'hi interessen...

Des de l'organització mateix s'apunta que el festival vol servir perquè "radicalment se'ns reconegui a totes" i que "el paper i formació dels professionals així com l'organització d'aquests en entitats i la manera de relacionar-se entre elles són fonamentals per seguir avançant!"

Des del CEESC no podem estar-hi més d'acord i afegim que el procés generat per la construcció d'aquesta trobada, amb més de vint organitzacions vinculades a les arts comunitàries, ja es pot considerar un èxit, ja que per primer cop existeix un paraigua per a aquest àmbit. Les arts comunitàries a Catalunya comencen a fer una xarxa real.

Més informació: Web del Festival de les Arts Comunitàries de Catalunya (FAACCC): <https://www.faaccc.org/>. ●

NOVETATS DELS PREMIS RETINES

Vídeos guanyadors dels RetinES 2020

L'edició 2020 dels Premis RetinES s'ha vist completament afectada per la pandèmia: a l'abril, ja vam allargar el termini de presentació dels vídeos fins al mes de maig i, posteriorment, vam haver de reinventar l'entrega de premis que no es va poder celebrar en el format presencial de les darreres edicions i que es va transformar en unes entrevistes en vídeo als seus responsables.

L'emergència sanitària, però, no ha fet disminuir la qualitat de les propostes, ni la quantitat que, un any més, ha marcat un nou record amb 21 projectes presentats. En ambdues modalitats de premis, el jurat va decidir repartir el premi entre dos projectes.

Pel que fa al premi de 600 € a la **millor obra o projecte audiovisual en benefici de l'acció i/o activitat socioeducativa**, el jurat va decidir repartir-lo entre les propostes **"Oh My Goig"**, un programa-sèrie de la productora Camille Zonca per a Betevé Televisió, i **"Cosint Espais"**, un curtmetratge de l'Associació Escola de Cinema Almarge amb l'Espai 12@16 i la Coordinadora d'Entitats del Poble Sec.

Pel que fa al premi de 300 € a la **millor obra o projecte audiovisual realitzat per joves de 18 a 30 anys**, el jurat també va decidir repartir entre **"Que no puc què?"** i **"Toxicomanies en adolescents"**, dos projectes audiovisuals realitzats per alumnes d'Educació Social de la Universitat de Barcelona.

Podeu visualitzar tots quatre vídeos a la web de RetinES.

Aprofundim una mica en els projectes

En aquest escenari i per donar el reconeixement als dos projectes audiovisuals guanyadors, vam realitzar dues entrevistes en vídeo als seus responsables, que podeu recuperar des de la web de RetinES o al nostre canal de youtube, en les quals ens vam endinsar en el desenvolupament dels projectes i en l'impacte que els ha generat participar en la comunitat RetinES i de les quals ara us en fem 5 cèntims.

Oh My Goig és un programa-sèrie de la productora Camille Zonca per a Betevé Televisió. Es tracta d'un programa audiovisual amb un tractament brillant de dos grans temes entorn els adolescents i joves: per un costat, de les relacions afectives i sexuals i, per un altre, del seu dia a dia, de la seva vida, situació i entorn sobre el racisme, la precarietat laboral i la recerca d'habitatge. El format de creació i execució del projecte audiovisual amb i per als joves és la clau d'aquesta proposta. Segons els seus responsables, *Oh My Goig* "aporta una visió més realista del que és la vida del jovent. Veiem moltes sèries per a joves, però que realment no ho són. Perquè no són joves els que els interpreten i no són les mateixes vivències que viuen. La majoria tracten temes que són molt interessant de veure, però amb els quals no et sents gaire representada."

Dins del camp de l'Educació Social, *Oh My Goig* és una nova eina útil a educadors i educadores perquè genera nous referents en què els joves s'hi puguin sentir representats i identificats. També perquè mares, pares i docents puguin utilitzar aquest recurs, es formin i s'informin de quines són les preocupacions dels joves. Ens permet treballar amb i per als joves temes concrets com la violència de

gènere, la violència dintre de les relacions sexuals, la diversitat sexual, o les preocupacions en l'àmbit laboral o l'habitatge de relacions amb els iguals.

Cosint espais és un curtmetratge de l'Associació Escola de Cinema Almarge amb l'Espai 12@16 i la Coordinadora d'Entitats del Poble Sec. Es tracta d'un document audiovisual que mostra el projecte intergeneracional i de recuperació de la memòria històrica d'un grup de dones grans del barri del Poble Sec i que té la capacitat -a raó de l'encontre amb adolescents de l'espai 12@16- d'introduir-hi l'espectador i de fer-lo emocionar gràcies als seus relats de vida, de passat i present, i de fer aflorar les sensacions dels seus participants en aquesta experiència.

En el transcurs de l'entrevista els responsables destaquen que "el fet que joves s'interessin, que gravin les persones grans, és important per a elles, va ser com sentir-se mirades, importants, com una manera de pujar l'autoestima".

Pel que fa a la relació del seu projecte amb l'Educació Social, valoren haver posat el seu granet de sorra per millorar la convivència al barri, generant un impacte per "entendre una miqueta més els uns i els altres; de vegades només veiem les nostres pròpies necessitats i no hi veiem les dels altres". Per a la gent gran ha estat una activitat molt significativa a escala vital. S'han sentit valorats pels joves i s'ha remarca el valor de la seva història de vida mitjançant l'encontre amb l'altre. Qualsevol intervenció és una transformació perquè es realitza un canvi de mirada dels dos col·lectius i trenca aquests estereotips de joves envers la gent gran i viceversa.

Sobre haver guanyat el Premi, valoren el reconeixement que suposa i "sentir que tot el procés, el reconeixement pels nanos i les persones grans els dona empenta i els reforça positivament."

Convocatòria oberta per al Retines 2021

El tancament de la setena edició dona lloc a l'inici de la vuitena que, com l'anterior, consta de dues modalitats:

- **A la millor obra o projecte audiovisual en benefici de l'acció i/o activitat socioeducativa amb un premi de 600 €:** curtmetratges, documentals, projectes o altres tipus de treballs audiovisuals que tinguin en compte el fet, l'acció o activitat socioeducativa.
- **A la millor obra o projecte audiovisual realitzat per joves de 18 a 30 anys amb un premi de 300 €:** curtmetratges, documentals, projectes o altres tipus de treballs audiovisuals amb una durada màxima de 2 minuts que presentin un projecte social o denunciïn o facin crítica d'una situació o problemàtica social.

Totes les obres i projectes audiovisuals que es presentin als Premis han d'estar allotjades en un **servidor extern** al del web de RetinES. L'any de producció de les obres audiovisuals no pot superar els 3 anys d'antiguitat respecte de l'any de l'inici de la convocatòria. Per tant, per al **RetinES 2021 s'hi poden presentar obres del 2018, 2019, 2020 i 2021.**

El termini de presentació dels projectes és el 15 d'abril de 2021.

Trobareu les bases completes dels Premis Retines 2021 a la web retines.net. ●

IV CONGRÉS DE SERVEIS SOCIALS BÀSICS I ESPECIALITZATS

16 i 17 de setembre del 2021

Els comitès organitzatius del IV CSSB, formats per membres del COPEC, TSCAT, CEESC i COPC, han reprès l'organització del Congrés. Atès que seguim amb incerteses sobre l'evolució i control de la pandèmia, els comitès treballen en diferents escenaris per garantir la realització en les dates previstes que, com ja vam anunciar al juny, seran els propers 16 i 17 de setembre del 2021.

PROGRAMA

Les ponències i comunicacions giraran al voltant del lema **Dependències al llarg del cicle vital**. **Enfortiment i autonomia** per tal de posar en vàlua les noves i bones pràctiques on, de ben segur, portarà l'empremta de la situació de pandèmia que s'està vivint.

EIX 1. Addiccions

- Tòxics o drogodependència i patologies duals
- Noves tecnologies
- Ludopatia
- Altres addiccions comportamentals

EIX 2. Dependències relacionals en el cicle vital

- Intrafamiliars
- Estils educatius
- Relació entre iguals
- Transicions del cicle vital

EIX 3. Diversitats i altres situacions que generen dependència

- Processos migratoris
- Factors de vulnerabilitat
- Diversitat funcional: autonomia i dependència
- Dependència de l'epidèmia i pandèmia del coronavirus

EIX 4. Sistemes generadors d'autonomia i dependència

- Ètica de la cura
- Incidència a la interdependència
- Metodologies d'intervenció
- Treball grupal generador d'autonomia
- Treball comunitari i xarxes relacionals

COMUNICACIONS I PÒSTERS

Fins al 6 de maig de 2021 podeu presentar comunicacions i pòsters d'experiències, projectes, recerques, intercanvis i bones pràctiques, a partir dels eixos del IV CSSBE, molts dels quals portaran l'empremta que està deixant el COVID en el nostre quefer professional en l'atenció a les persones.

Podeu presentar les comunicacions i pòsters a l'entorn de:

- Les dependències vers les addiccions (a les drogodependències, a les noves tecnologies, etc.).
- Les dependències relacionals en el cicle vital (intrafamiliar, en els estils educatius, en les relacions entre iguals, en les transicions del cicle vital, etc.).
- Les diversitats i altres situacions que generen dependència (processos migratoris, factors de vulnerabilitat, diversitat funcional...).
- Els sistemes generadors d'autonomia i dependència (l'ètica de la cura, feminització de la cura, interdependència, metodologies d'intervenció, treball grupal i comunitari).
- Les dependències de la vida, també tractades des de la interdependència, l'enfortiment i l'autonomia, com a contrapunt. I tenint en compte el context de crisi sanitària, social i econòmica arran de la COVID-19. ●

Tota la informació sobre com presentar els materials la trobareu a

<https://cssb.cat/comunicacions-i-posters/>

#ENCAPSULADES, TOT ANIRÀ BÉ?

Com ja sabeu, arran de la crisi provocada pel virus COVID19, va néixer l'**EncapsuladES**, un programa que, des del canal d'Instagram del CEESC, ha connectat en directe amb educadores i educadors socials perquè ens expliquin la seva feina al peu del canó.

Per a aquest 2021, hem ideat un **#EncapsuladES** en què, fins al mes de juny, i a partir dels articles publicats al darrer número de *Quaderns d'Educació Social*, debatrem sobre l'actualitat de l'Educació Social en relació amb la crisi sanitària. Parlarem sobre confinaments, incerteses, invencions, i altres temes que els *Quaderns* ja van posar de relleu en acabar la primera onada de la COVID. Ara, a través del contingut d'aquests articles, i ja en la segona -o tercera onada- de la pandèmia, revisarem amb diferents educadores i educadors socials què hi ha de nou entre la professió i l'acció social.

Les properes #EncapsuladES les podreu veure en directe, a les 19.00 h, en les següents dates:

- **18 de març** - Educació social i control. La pandèmia de la COVID-19 com a lent d'augment.
- **22 d'abril** - La il·lustració en relació amb l'acció social.
- **20 de maig** - Allà on no arriba la institució: imaginació comunitària en context de coronavirus
- **Juny** (data pendent de confirmar) - L'educació social al s. XXI: madurant entres crisis, reptes i oportunitats.

Al canal IGTV del CEESC https://www.instagram.com/ceesc_cat/channel/ trobareu les EncapsuladES especials *Quaderns* "L'acció educativa, entre l'emergència i l'aïllament" i "Allà on no arriba la institució: imaginació comunitària en context de coronavirus", així com la resta d'entrevistes emeses des de l'inici del projecte. ●

NOVES DATES DEL VIII CONGRÉS ESTATAL D'EDUCACIÓ SOCIAL

El passat 9 d'octubre es va reunir a Saragossa el Comitè Organitzador del VIII Congrés Estatal d'Educació Social per reprendre les tasques organitzatives i adaptar-les al nou escenari, comptant amb la incorporació de noves persones al Comitè i amb el suport i el compromís del CGCEES i el CEES Aragón. Es va acordar fixar noves dates per a la realització del Congrés que seran, si les circumstàncies sanitàries ho permeten, del **20 al 25 de setembre de 2021**, a Etopía, Centro d'Art i Tecnologia de Saragossa.

També es va decidir, en previsió de possibles limitacions d'aforament, preparar la realització d'un Congrés semipresencial i, fins i tot, virtual, mantenint la preferència en la modalitat presencial a aquelles persones que hi segueixen inscrites. ●

Web del Congrés:
<http://congresoeducacionsocial.org/>

AGENDA D'ACTIVITATS

12 i 13 de març
de 2021

Barcelona

14ES JORNADES INTERDISCIPLINARS CATALANES DE RESIDÈNCIES DE GENT GRAN

Jornades per donar resposta a les necessitats de formació dels professionals, tenint en compte les demandes fetes en anteriors edicions i les darreres novetats del sector.

12, 13, 14 i 15 de
maig de 2021

Barcelona

FAACCC - FESTIVAL DE LES ARTS COMUNITÀRIES DE CATALUNYA

El CEESC col·labora en el primer Festival de les Arts Comunitàries de Catalunya que vol reconèixer el camí de les diverses propostes culturals del territori per esdevenir un punt de trobada entre veïnes, professionals, i organitzacions al voltant de la participació cultural i les arts comunitàries.

17 i 18 de maig
de 2021

Barcelona

VII CCSM DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA: "TRANSICIONS, EXCLUSIONS I SOLEDATS: DESAFIAMENTS I RESPOSTES"

En el VII CCSSM s'abordarà la problemàtica de les transicions, exclusions, soledats i respostes en salut mental en l'àmbit de la infància i l'adolescència, des d'una perspectiva multidisciplinària i intersectorial.

16 i 17 de setembre
de 2021

Girona

IV CONGRÈS DE SERVEIS SOCIALS BÀSICS I ESPECIALITZATS

El IV CSSBE que havia de tenir lloc l'octubre de 2020, s'ha traslladat al setembre de 2021. El Congrés abordarà les 'Dependències al llarg del cicle vital' des de la perspectiva de la prevenció i l'enfortiment, tant personal com professional.

23, 24 i 25 de
setembre de 2021

Saragossa

VIII CONGRESO ESTATAL DE EDUCACIÓN SOCIAL

Després de la cancel·lació per la COVID-19, es reprograma el Congrés estatal organitzat pel CEES Aragón i el CGCEES i que du com a lema "Educació social, dignitat i drets".

CATÀLEG DE FORMACIÓ

El primer catàleg 100% virtual

La salut mental en adolescents i l'impacte de la COVID-19 (14h)

2, 4, 9, 11, 16, 18 i 23 de març,
de 10.00 a 12.00 h
C: 45 € / NC: 60 € / A: 50 €

Un curs per oferir als professionals de l'educació social eines i estratègies per poder detectar i acompanyar situacions de fragilitat emocional en els adolescents i així evitar que s'agreugin, es cronifiquin i tinguin un impacte més gran en la persona afectada.

A càrrec de: Raquel Linares, Laura Molet, Javi Feliz, Alex Dencàs, i Ana Moltó, *psicòlegs clínics especialistes en el tractament i la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària, trastorns emocionals i de la conducta, teràpia familiar i dol.*

Intervenció socioeducativa a través de la música (6h)

4, 11 i 18 de març, de 10.00 a 12.00 h
C: 20 € / NC: 30 € / A: 25 €

La raó de ser d'aquesta formació és posar a l'abast dels educadors i educadores socials una sèrie d'eines específiques per a la intervenció socioeducativa, que, prenent la música com a protagonista, reportin els beneficis que ens proposem amb diferents col·lectius focus de la nostra feina.

A càrrec de: Mario Notario Fernández, *educador social i monitor d'oci i temps lliure.*

CÀPSULES

El lloc actual de l'Educació Social en el camp de les drogodependències

Dijous, 11 de març, a les 18.00 h.

Ens entrevistem amb dos educadors i una educadora social i debatrem amb ells sobre com es troba el camp de les drogodependències ara i les seves casuístiques.

A càrrec de: Xavier Garcia, *educador social al Centre Terapèutic La Garriga;* Anna Marco, *educadora social a un pis terapèutic de la Fundació Salut i Comunitat a Barcelona,* i Fran Calvo, *educador social en el Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) de Girona.* ●

FULL INFORMATIU GENT GRAN DONES JOVENTUT ESPAIS FAMILIARS RETINES CONGRESSOS

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

SEU SOCIAL

Aragó, 141-143, 4
08015 Barcelona
Tel. 934 521 008
ceesc@ceesc.cat

GIRONA

Ibèria, 4, baixos
17005 Girona
Tel. 972 249 276
girona@ceesc.cat

CAMP DE TARRAGONA

Pau Claris, 2
43005 Tarragona
Tel. 977 104 081
tarragona@ceesc.cat

TERRES DE L'EBRE

Ramón Berenguer IV, 11
43500 Tortosa
Tel. 977 770 177
terresdelebre@ceesc.cat

LLEIDA

Rambla Ferran, 32
25007 Lleida
Tel. 973 289 434
lleida@ceesc.cat

